

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

23 marca 2021

nr 23 (LXXVI)

cena: 13 Kč

WIADOMOŚCI
NOWY ODDZIAŁ JUŻ
MA PACJENTÓW
STR. 2-3

WYWIAD
TĘSKNOTA
ZA WSPÓLNYM
ŚPIEWANIEM STR. 4

SPORT
TAK WALCZY SIĘ
W PLAY OFF!
STR. 8

Kampania nabiera tempa

WYDARZENIE: „Opowiem Ci teraz bajkę o jednej niewielkiej krainie, dobrze? Jest to kraina wyjątkowo piękna” – tak zaczyna się „Opowieść Dziadka” – spot, który w sobotę rozpoczął medialną kampanię Centrum Polskiego Kongresu Polaków w RC związaną ze Spisem Ludności 2021. Tylko w weekend został on wyświetlony w Internecie kilka tysięcy razy.

Witold Koźdoń

W ostatnich dniach kampania mniejszości polskiej w Republice Czeskiej, związana z rozpoczynającym się 27 marca Spisem Ludności, wyraźnie nabrała tempa. W sobotę w sieci pojawiło się pierwsze wideo zrealizowane przez Centrum Polskie Kongresu Polaków w RC. W krótkim, bo niespełna dwuminutowym filmie wystąpili Karol Suszka (dziadek) oraz Tiana Berenika Skupień (wnuczka). Spot odniósł duży sukces, ponieważ zaledwie w ciągu pierwszych kilkunastu godzin wyświetlono go w różnych miejscach w Internecie ponad cztery tysiące razy. Do poniedziałku zaś liczba wyświetleń jeszcze się podwoiła. – Cieszymy się, bo reakcje na nasze wideo są raczej pozytywne, a jego zasięg naprawdę duży i nie jest to efekt płatnej kampanii – mówi Michał Przywara, kierownik Centrum Polskiego KP.

„Opowieści Dziadka” - Wpisuję: polską

• W krótkim filmie rozpoczynającym medialną kampanię Centrum Polskiego Kongresu Polaków w RC, związaną ze Spisem Ludności 2021, wystąpili Karol Suszka i Tiana Berenika Skupień. Fot. ARC

Wpisuję
polską

Informuje też, że łącznie Centrum przygotowało osiem reklamowych spotów o tematyce spisowej. W jednym z nich wystąpi Ewa Farna, w innym reprezentujący różne branże lokalni przedsiębiorcy. W jeszcze innym pojawiają się znani działacze mniejszości polskiej na Zaozliu. – Będzie również animacja, która pokaże, jak należy wypełnić kwestionariusz spisowej ankiety, a jeszcze inny film to rozmowa

dwóch kolegów o dwujęzyczności. Ten spot przygotowaliśmy po czesku. Niektóre z filmów będą miały płatne zasięgi, natomiast wszystkie będziemy prezentowali w sieci według opracowanego przez nas scenariusza – mówi Michał Przywara.

Jednocześnie rozszerza się akcja „Wygeneruj swój baner – zostań twarzą kampanii”. W jej ramach każdy może wybrać hasło i stworzyć własny, oryginalny baner spisowy. Wystarczy odwiedzić internetową stronę Kongresu Polaków w RC (www.polonica.cz) i postępować zgodnie z zawartymi tam wskazówkami.

– Dostaję informację, że ta akcja „chwyciła”. Ludzie rejestrują się i wrzucają swoje banery do sieci. Wszystko toczy się więc tak, jak zakładaliśmy, a jednocześnie cały czas prowadzimy tradycyjne, „papierowe” działania – zapewnia Michał Przywara.

W piątek spisowe ulotki Kongresu Polaków w RC stanowią m.in.

dotatek do weekendowego wydania „Głosu”. Pracownicy Centrum nadal też dystrybuują je poprzez miejscowe Koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. W Trzyńcu dodatkowo ulotki mają zaś trafić do skrzynek pocztowych.

– Ponieważ nie wszyscy z nas są aktywni w Internecie, kontynuujemy kampanię „papierową”. Cały czas jesteśmy w kontakcie z działaczami kół PZKO, a na początku tego tygodnia przesłaliśmy pakiet spisowych informacji do szkół, prosząc, by przekazać je dalej, czyli rodzicom. Z tą akcją czekaliśmy do ostatniego tygodnia przed rozpoczęciem Spisu dlatego, że w czasie epidemii, kiedy dzieci uczą się on-line, na e-mailowe skrzynki rodziców przychodzi bardzo wiele wiadomości. Nie chcieliśmy więc, by nasz przekaz „utonął” w morzu najróżniejszych informacji – tłumaczy Michał Przywara.

Zapewnia on jednocześnie, że Centrum Polskie nie zamierza zwalniać tempa swych działań po oficjalnym rozpoczęciu Spisu Ludności, ani także po zakończeniu jego części on-line. – W państwowych mediach nie widać wielkiej kampanii informującej o Spisie, więc liczymy się z tym, że sporo ludzi nie weźmie udziału w jego internetowej części. Musimy być zatem przygotowani również na prowadzenie naszej kampanii w czasie trwania „pisemnej” części Spisu – stwierdza.

Filmy Centrum Polskiego można oglądać m.in. na facebookowych profilach „Głosu” (np. pod adresem: www.facebook.com/live.glos/videos/474765676894733), „Zwrotu” oraz Kongresu Polaków w RC, a także w serwisie YouTube (www.youtube.com/watch?v=N02zNLOcPQc).

ZDANIEM... Tomasza Wolffa

wolff@glos.live

W ciągu roku koronawirus zabrał nam dużo więcej, niż jeszcze przypuszczaliśmy w lutym, marcu 2020 roku, kiedy to całe szaleństwo się zaczynało.

Zabrał nam, co najważniejsze, naszych Bliskich – Rodziców, Dzieci, Braci, Siostry... Długo można by wymieniać, roniąc kolejne łzy. Zabrał nam kulturę – życie zamarło, imprezy zostały ograniczone do minimum, dożynki minęły bez echa, chyba w najczarniejszych smach nikt nie myślał o tym, że przy Gorolskim Świątku nie pojawi się kolejna cyferka. Po balach pozostały wspomnienia.

Zabrał nam poczucie bezpieczeństwa. Znajomy, który właśnie mierzy się z tym świństwem, napisał do mnie krótko: czuję się jak na wojnie. A mój ulubiony lekarz rodzinny mówi o COVID-19, jak o paintballu. Słowem, nikt nie wie, na kogo trafi.

Zabrał nam możliwość swobodnego poruszania się. Wprawdzie ciągle się przemieszczamy, wakacje niektórym się udały, część z nas szusowała na nartach, ale to nie to samo, co kiedyś.

Jest jednak jedna rzecz, której wirus zabrać nam nie może. Stara mądrość ludowa, która mówi, że „to, co nas nie zabije, nas wzmocni”, jest aktualna zwłaszcza dziś, za pięć minut dwunasta przed rozpoczęciem Spisu Ludności 2021. Nie zabierze nam naszej tożsamości, polskiej krwi płynącej w naszych żyłach. Od naszej decyzji zależy życie naszych dzieci, wnuków, kolejnych potomków w korowodzie życia. Nie zmarujemy jej, dlatego w formularzu spisowym wpisujemy „polską”. ▲

Sytuacja się stabilizuje

Lockdown i ograniczenie poruszania się pomiędzy powiatami zaowocowało mniejszym wzrostem liczby zakażonych koronawirusem. Szpitale w regionie morawsko-śląskim są w stanie zapewnić opiekę wszystkim chorym wymagającym hospitalizacji. Liczba pacjentów na oddziałach intensywnej opieki wynosi ok. 180 i utrzymuje się od tygodnia na podobnym poziomie. Informacje te przekazał w poniedziałek hetman województwa morawsko-śląskiego Ivo Vondrák.

Województwo otrzymało do tej pory 21,6 tys. dawek szcze-

pionki Astra Zeneca (przeznaczonych do gabinetów lekarzy pierwszego kontaktu), 27,6 tys. Moderny, 108,8 tys. Pfizer-Biontech.

– Po konsultacji z doc. Maďarem trochę wydłużymy odstęp pomiędzy pierwszą a drugą dawką szczepionki, aby przyspieszyć podanie pierwszej dawki jak największej liczbie osób – powiedział Vondrák. Zarazem dodał, że w regionie pojawiły się dwa przypadki osób, które zaraziły się koronawirusem pomimo zaszczepienia obiema dawkami. Miały lekki przebieg choroby.

(dc)

W OBIEKTYWIE...

• **Chociaż mamy już wiosnę, wiele osób zadaje sobie pytanie, czy to już naprawdę koniec zimy? W ostatnich latach narzekaliśmy, że śniegu było jak na lekarstwo, teraz – dla odmiany – wielu z nas ma już serdecznie dość białej pierzynki. Od naszego wiernego czytelnika otrzymaliśmy takie zdjęcie. Dlatego ponawiamy pytanie: czy zima powiedziała już ostatnie słowo?**

(wot)

Fot. JAN KUBICZEK

DZIŚ...

23

marca 2021

Imieniny obchodzą:

Oktawian, Pelagia, Turybiusz

Wschód słońca: 5.45

Zachód słońca: 18.00

Do końca roku: 283 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Windy

Przysłowia:

„Marzec zimny i słoneczny, plon zaręcza dostateczny”

JUTRO...

24

marca 2021

Imieniny obchodzą:

Bertrada, Szymon

Wschód słońca: 5.42

Zachód słońca: 18.02

Do końca roku: 282 dni

(Nie)typowe święta:

Narodowy Dzień Pamięci

Polaków Ratujących

Żydów

Przysłowia:

„Na świętego Szymona, nie wdziejaj już kaftana”

POJUTRZE...

25

marca 2021

Imieniny obchodzą:

Ireneusz, Maria, Mariola

Wschód słońca: 5.40

Zachód słońca: 18.04

Do końca roku: 281 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Czytania Tolkiena

Dzień Świętości Życia

Przysłowie:

„W dni krzyżowe męka boża, wstrzymaj się od siewu zboża”

POGODA

wtorek

dzień: 1 do 5 °C

noc: 0 do -4 °C

wiatr: 1-3 m/s

środa

dzień: 3 do 7 °C

noc: 5 do 2 °C

wiatr: 1-3 m/s

czwartek

dzień: 6 do 10 °C

noc: 4 do 1 °C

wiatr: 1-3 m/s

Nowy oddział

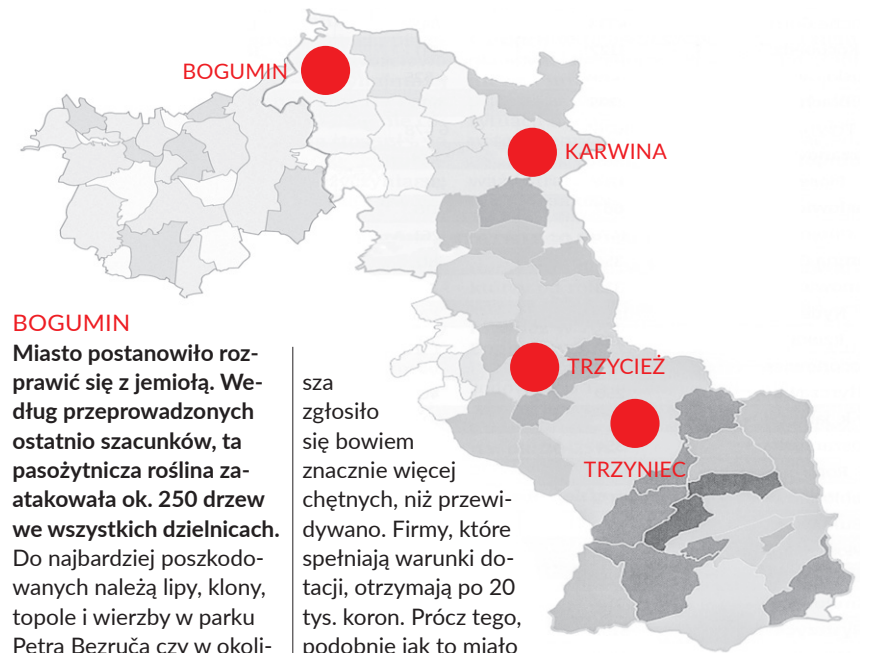
Ludność regionu szybko się starzeje, najszybciej w powiecie karwińskim. To się przekłada na rosnące zapotrzebowanie na miejsca na oddziałach opieki długoterminowej. Nowy oddział dla 30 osób, utworzony w nowym pawilonie Karwińskiego Szpitala Górniczego, służy już pacjentom.

Danuta Chlup

Oddział działa od początku roku. Przyjmuje osoby, najczęściej w wieku senioralnym, których stan zdrowia się ustabilizował, lecz potrzebują kontynuacji leczenia i rehabilitacji.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

BOGUMIN

Miasto postanowiło rozprawić się z jemiolą. Według przeprowadzonych ostatnio szacunków, ta pasożytnicza roślina zatakowała ok. 250 drzew we wszystkich dzielnicach.

Do najbardziej poszkodowanych należą lipy, klony, topole i wierzyby w parku Petra Bezruča czy w okolicach potoku Bajcówka. W walce z jemiolą ma pomóc projekt, którego skutkiem ma być skuteczne jej usunięcie. Miasto liczy na to, że z dotacji Programu Operacyjnego Środowiska Naturalnego uzyska środki na pokrycie 85 proc. kosztów. Z własnego budżetu jest gotowe przeznaczyć na ten cel 1,5 mln koron.

(sch)

KARWINA

Zamiast 2 mln koron miasto wypłaci miejscowym drobnym przedsiębiorcom blisko 4,8 mln koron z programu „Antywirus I”. Suma, jaką pierwotnie radni chcieli przeznaczyć na wsparcie lokalnego biznesu, który z powodu lockdownu nie może się rozwijać, okazała się stanowczo za mała. Do ratu-

sza zgłosiło się bowiem znacznie więcej chętnych, niż przewidywano. Firmy, które spełniają warunki dotacji, otrzymają po 20 tys. koron. Prócz tego, podobnie jak to miało miejsce w minionych miesiącach, mogą liczyć na zwolnienie z płatania czynszu w obiektach należących do miasta i ich organizacji budżetowych.

(sch)

TRZYNIEC

Od wczoraj centrum szpitala wojewódzkiego działa pod nowym adresem. Jest nim sala Domu Dzieci i Młodzieży przy ul. Bezruča 66 w Starym Mieście. Powodem przeprowadzki były zbyt ciasne pomieszczenia, które szpital mógł przeznaczyć na podawanie preparatu chroniącego przed COVID-19. W nowym centrum pracują cztery zespoły, które są w stanie zaszczepić 300 osób dziennie. W miarę

zwiększania się dostaw preparatów będzie rosła również dzienna liczba zaszczepionych osób. (sch)

TRZYSZCIEŹ

Zniszczona główna droga I/68 prowadząca przez gminę doczekała się wreszcie remontu. Od wczoraj Dyrekcja Dróg i Autostrad RC rozpoczęła remont 2,4-kilometrowego odcinka, przez który przejedzie dziennie co najmniej 8 tys. samochodów. W czasie trwania robót drogowych czynny będzie zawsze jeden pas jezdni. Ruch wahadłowy będzie sterowany światłami. Całkowita wymiana nawierzchni potrwa aż do lata, jej koszt przekroczy 35 mln koron bez VAT.

(sch)

już ma pacjentów

– Najczęściej przyjmujemy pacjentów po udarach mózgu, ze schorzeniami wewnętrznymi, po zabiegach chirurgicznych i ortopedycznych, a także osoby, u których doszło do pogorszenia chorób przewlekłych, z owrzodzeniem żylakowym, z odleżynami, z różnym stopniem demencji – wymienia pracownik medyczno-socjalny Michała Lietavowa.

Pacjenci otrzymują kompleksową opiekę – zdrowotną, rehabilitacyjną, socjalną. Do pomocy mają fizjoterapeutę, terapeutę żywieniowego, pracownika opieki społecznej oraz logopedę.

Jedną z pierwszych pacjentek oddziału była Ela Moronowa z Karwiny. Kiedy przyjmowano ją na oddział, z trudem dawała radę samodzielnie usiąść. Obecnie nawet kilkakrotnie w ciągu dnia jest w stanie przejść cały oddział. – Mam tu regularne ćwiczenia i dobrą opiekę. Jestem tu od stycznia i czuję się o wiele lepiej – przekonuje seniorka.

Maksymalna długość pobytu na oddziale wynosi 90 dni. ▲

● **Rehabilitacja w Karwińskim Szpitalu Górnicy** Fot. ARC

SERWIS O COVID-19

Co już wolno?

Od początku bm. obowiązuje na terenie RC twardy lockdown. Od wczoraj niektóre ograniczenia zostały złagodzone. Poniżej drukujemy, jakich dziedzin życia dotyczy ta zmiana.

- w celach rekreacyjnych można poruszać się po terenie całego powiatu, do ub. niedzieli było to możliwe tylko w ramach swojej gminy
- rodzicom umożliwiono przekraczanie granic powiatu w celu spotkania się ze swoimi nieletnimi dziećmi, w tych przypadkach nie obowiązuje zakaz spotykania się z członkami innych gospodarstw domowych
- państwo zezwoliło na sprzedaż wielkanocnych ozdób i innych świątecznych gadżetów – tego rodzaju asortyment można będzie kupić w kwaciarniach, drogeriach i supermarketach
- osoby uprawiające sport nie muszą zasłaniać nosa i ust nawet w zabudowanej części miasta, warunkiem jest przestrzeganie 2-metrowego dystansu
- jedyną możliwością, która pozwala na odwiedzanie krewnych w domach seniora, nie jest już negatywny wynik testu – wpuszczane są również osoby niewykazujące objawów choroby, które udokumentują, że w ciągu ostatnich 90 dni chorowały na COVID-19 lub od przyjęcia drugiej dawki szczepionki upłynęły dwa tygodnie (sch)

ropejskich pod kątem bezpieczeństwa podróżowania publikowanej przez czeskie MSW razem z Cyprem zmieniła kolor na ciemnoczerwony. Ta kategoria oznacza państwa o najwyższym stopniu ryzyka epidemicznego. W praktyce oznacza to konieczność posiadania testu PCR i kwarantannę po powrocie do Czech po wizycie przekraczającej 12 godzin w Polsce.

Podobnie jak osoby wjeżdżające do Czech z Polski, traktowani są już podróżni m.in. ze Słowacji, Węgier, Szwecji, Wielkiej Brytanii i większości państw spoza UE. Specjalne obostrzenia dotyczą wszystkich, którzy w ostatnich dwóch tygodniach przebywali w krajach o wysokim ryzyku zakażenia więcej niż 12 godzin. Dla przykładu: podróżni z terenu Zaolzia, którzy nie podlegają określonym wyjątkom (zob. niżej), przebywali dłużej w Polsce i chcą wrócić do domu, muszą wykonać test PCR (najwcześniej 72 godz. przed wjazdem) i na granicy okazać negatywny wynik. Konieczne jest także wypełnienie elektronicznego formularza wjazdowego i wysłanie do właściwego oddziału sanepidu. Po powrocie automatycznie zostajemy skierowani na kwarantannę, a po pięciu dniach może ją już zakończyć negatywny wynik kolejnego testu PCR. W sumie przez dwa tygodnie od powrotu jesteśmy zobowiązani do ochrony ust i nosa maską FFP2 (lub wyższej klasy).

Powyższe zasady nadal nie dotyczą m.in. transportu międzynarodowego, tranzytu przez Czechy i pracowników transgranicznych. Testu nie muszą wykonywać także osoby, które są zmuszone do przekraczania granicy np. z powodu naprzemiennej opieki nad dzieckiem, a także dzieci do lat 5 oraz uczniowie i studenci pobierający naukę w Czechach. To samo dotyczy pilnych spraw urzędowych, niecierpiących zwłoki spraw osobistych czy biznesowych, opieki lekarskiej i uczestnictwa w pogrzebie. Powyższe wyjątki od wprowadzonych reguł można zastosować jedynie wówczas, kiedy pobyt na terenie kraju nie przekroczy 12 godzin.

Czeskie ministerstwo przypominało jednocześnie przed weekendem, że podróżowanie między krajami jest nadal ograniczone. Przyjazd do Czech nie jest możliwy w celach turystycznych, rekreacyjnych czy też wizyty u przyjaciół.

Osobną kategorię stanowią ozdrowieńcy. Według obowiązujących przepisów czeskiego ministerstwa spraw wewnętrznych każdy, kto udokumentuje fakt przebycia choroby COVID-19, może przekroczyć polsko-czeską granicę bez konieczności odbycia kwarantanny. Konieczne jest jednak posiadanie odpowiedniego zaświadczenia lekarskiego, którego wzór dostępny jest na stronie resortu w wersji angielskiej i czeskiej.

Problem może jednak stanowić sam wjazd do Polski. – Zgodnie z nowelizacją rozporządzenia Rady Ministrów wyjątek określający możliwość swobodnego przekraczania granicy przez ozdrowieńców nie dotyczy granicy polsko-czeskiej i polsko-słowackiej – wyjaśnia rzecznik Śląskiego Oddziału Straży Granicznej Chorąży Sztabowy Szymon Mościcki.

Aby zatem wjechać do Polski bez groźby kwarantanny najlepiej mieć przy sobie negatywny wynik testu PCR albo antygenowego lub też zaświadczenie o przyjęciu dwóch dawek szczepionki. Polskie przepisy nie dotyczą pracowników transgranicznych czy też kierowców międzynarodowych – ze stosownym potwierdzeniem mogą oni przekraczać granicę bez ograniczeń. (szb)

Jak z koronawirusem walczy świat, piszemy na stronie 5

W SKRÓCIE...

Termin podatków odroczony

Pandemia koronawirusa po raz kolejny (podobnie jak w zeszłym roku) daje podatnikom więcej czasu na rozliczenie podatku dochodowego od osób fizycznych. Generalna Dyrekcja Skarbowa RC preferuje elektroniczne składanie deklaracji podatkowych. Osobom, które zdecydują się na tę formę, przedłużyła w tym roku termin aż do 1 czerwca. Papierowe formularze należy oddawać lub wysyłać pocztą do 3 maja.

Papierowe druki można wrzucać do skrzynki zbiorczych (tak zwanych boksów) umieszczonych w budynkach wszystkich urzędów skarbowych – na naszym terenie chodzi o urzędy w Ostrawie, Trzynie-

cu, Frydku-Mistku, Hawierzowie i Karwinie. Boksy znajdują się także w nieczynnych placówkach: w Czeskim Cieszynie, Boguminie i Orłowej (dostępne w poniedziałki i środy w godz. 8.00-17.00).

Do elektronicznego rozliczenia podatków służy „urząd skarbowy on-line”. Można się do niego za-logować na stronie internetowej mojedane.cz. Logowanie jest możliwe za pośrednictwem identyfikacji bankowej, dowodu osobistego z chipem lub elektronicznej skrzynki danych. Portal umożliwia odesłanie deklaracji podatkowej wprost do urzędu skarbowego, a także zapłacenie podatku, na przykład za pomocą kodu QR. (dc)

Czekają na nominacje

Hetman Ivo Vondrák ogłosił kolejne edycje ankiety na Osobistość Województwa Morawsko-Śląskiego oraz konkursu o Nagrodę Hetmana za odpowiedzialność społeczną. W obu przypadkach nominacje można zgłaszać do końca maja.

– Ankieta na Osobistość Województwa Morawsko-Śląskiego ma na celu zwrócenie uwagi na wyjątkowe postaci naszego regionu. Nie poszukujemy celebrytów ani czempionów, ale osobistości, które, być może, nie są aż tak znane, choć w znamienny sposób przyczyniły się dla rozwoju naszego regionu – precyzuje Vondrák. Pierwszą taką osobistością został więzień polityczny Zdeněk Eliáš, rok temu tytuł ten został przyznany Evie Šeinerowej, kierownicze artystycznej karwińskiego „Permonika”. Nominacje można przesyłać za

pośrednictwem elektronicznego lub drukowanego formularza pod adresem Urzędu Wojewódzkiego w Ostrawie lub na e-mail: osobnost@msk.cz.

Z kolei o Nagrodę Hetmana mogą wnioskować same podmioty, których ten temat dotyczy. Nagroda przyznawana jest w czterech kategoriach: firmy, organizacje działające w sektorze publicznym, gminy oraz drobni przedsiębiorcy. Ostatecznego wyboru dokona specjalna komisja, która w swojej ocenie będzie uwzględniała takie aspekty, jak relacje z otoczeniem, otwartość na potrzeby zagrożonych grup społecznych oraz środowiska naturalnego.

Zgłoszenia na konkurs należy kierować na e-mail: lada.zemanova@msk.cz.

(sch)

Tworzą Centrum Muzyki Karpat

W budynku dawnego przejścia granicznego Jasnowice-Bukowiec w najbliższym czasie zacznie działać Centrum Muzyki Karpat. W marcu gmina Istebna otrzymała 150 tys. zł z Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu na zakup instrumentów i wyposażenie nowej placówki. Przypomnijmy, przez blisko dwadzieścia lat w budynku dawnego przejścia granicznego w Jasnowicach działała galeria prowadzona przez Jana i Bożenę Kukuczków. Jesienią ubiegłego roku zakończyła jednak działalność. Jej gospodarze

przenieśli swe zbiory do Katowic, a gmina wystąpiła do ministerstwa o dotację. W marcu zapadły decyzje, a samorząd dostał pieniądze, które pozwolą zainicjować działalność nowego centrum.

– Do tej pory brakowało u nas profesjonalnego miejsca, które pokazałoby muzykę Karpat. Teraz w Jasnowicach będzie ona wybrzmiewać, łącząc górali z obu stron granicy, a przy okazji zachęcając turystów do odwiedzania naszej gminy – mówiła dziennikarzem wójt Istebnej Łucja Michalek. (wik)

Mieszkasz w Polsce? Spis cię dotyczy

Pochodzisz z Zaolzia, masz czeskie obywatelstwo i stały pobyt w RC, lecz faktycznie mieszkasz w Polsce? Także Ciebie dotyczy Spis Ludności, który rozpocznie się 27 marca. Czeski Urząd Statystyczny zamierza policzyć także obywateli czeskich żyjących za granicą.

– Obowiązek uczestnictwa w Spisie Ludności ma każdy obywatel Republiki Czeskiej, który ma stały pobyt na terytorium naszego kraju. Nie ma na to wpływu fakt, w którym miejscu świata żyje ani czy ma inne obywatelstwo prócz czeskiego. Nie zależy także na miejscu zameldowania za granicą. Spis nie dotyczy jedynie obywateli czeskich żyjących za granicą, którzy ukończyli pobyt na terytorium Czech – wyjaśnia rzeczniczka Spisu Ludności Jolana Voldánová.

Poza krajem można wypełnić jedynie elektroniczne formularze spisowe, papierowe nie będą dostępne. Obywatele czescy mieszkający za granicą nie wypełniają części danych dotyczących mieszkań. Jeżeli obywatel RC mieszka za granicą z obywatelem innego kraju, nie musi go wymieniać jako osobę, z którą dzieli gospodarstwo domowe. W praktyce oznacza to, że na przykład kobieta z Zaolzia, która wyszła za mąż za polskiego obywatela i mieszka z nim w Polsce, nie musi go wymieniać jako członka wspólnego gospodarstwa domowego i podawać danych na jego temat.

Osoby, które są czeskimi obywatelami, lecz nie są w Czechach zameldowane, nie biorą udziału w Spisie Ludności. (dc)

Zmiana koloru, zmiana obostrzeń na granicy

Polska od poniedziałku na mapie systemu oznakowania państw eu-

Tęsknota za wspólnym śpiewaniem

Czy po roku przymusowej izolacji zamilknie na Zaolziu chórálne śpiewanie? Z Aleksandrą Zeman z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, doktor habilitowaną w dziedzinie sztuki muzycznej oraz dyrygent Chóru Żeńskiego „Melodia” przy MK PZKO w Nawsiu, rozmawiamy o pandemicznym czasie śpiewania i... milczenia.

Beata Schönwald

Muzyka łagodzi obyczaje. W czasie lockdownu mamy niewiele możliwości, żeby obcować z żywą muzyką. Jak to zmienia nasze obyczaje?

– „Muzyka łagodzi obyczaje” to ulubione powiedzenie i tytuł felietonów Jerzego Waldorffa, publikowanych w „Polityce”. Autor nawiązał nim do Arystotelesa, który napisał: „Muzyka wpływa na uszlachetnienie obyczajów”. Podczas słuchania muzyki, tworzenia muzyki, śpiewu człowiek może się wyciszyć, pomyśleć czy przenieść się w świat marzeń. Muzyka budzi emocje, uwrażliwia na piękno otaczającego nas świata, pomaga nam się w nim odnaleźć i mobilizuje do działania. Innym razem pozwala nam się rozerwać i porywa nas w wir tańca. Pieśń od dawien dawna towarzyszyła ludziom w codziennym życiu. Niepodważalne jest jej znaczenie w budowaniu kultury życia osobistego, rodzinnego i społecznego, w budowaniu więzi międzyludzkich. Jako gatunek muzyczny ściśle związany z tekstem pieśń może być nośnikiem wartościowych prawd ogólnoludzkich. W obecnej sytuacji nie mamy możliwości, by w sposób „kontakto-owy” obcować z muzyką. Jednak dzięki Internetowi możemy wziąć

udział w wielu wydarzeniach artystycznych on-line, koncertach, prelekcjach, spotkaniach, możemy też sięgnąć po płytę CD. To wszystko w tych trudnych epidemicznych czasach może skutecznie łagodzić nasze obyczaje.

W Czechach już jesienią wprowadzono zakaz wspólnego śpiewania. Jaki, pani zdaniem, będzie to miało wpływ na kondycję chórów zaolziańskich?

– Myślę, tak trochę może na przekór czarnym scenariuszom, że z tej całej trudnej sytuacji może narodzić się jakieś dobro. Może większa tęsknota za śpiewaniem? Tradycje wspólnego śpiewania przekazywane są na Zaolziu z pokolenia na pokolenie. Pieśń zawsze tu pomagała przetrwać trudne chwile. Ufam, że w obecnej sytuacji w wielu domach pieśń jest nadal śpiewana i słuchana. Mam telefoniczny kontakt z chórzystkami „Melodii” i zauważam ogromną tęsknotę za wspólnym śpiewaniem. Cały czas miałyśmy nadzieję, że sytuacja już wkrótce znacząco się poprawi, a tu mija już rok od początku pandemii i zawieszania prób.

Obecnie wiele spraw załatwia się w trybie on-line. Czy takie rozwiązania są możliwe również w chóralistyce, kiedy każdy chórzysta jest w swoim domu?

– Obecnie pracuję w trybie on-line z Chórem Instytutu Sztuk Muzycznych. Jesteśmy podzieleni na grupy głosowe i staramy się opanowywać repertuar zarówno indywidualnie, jak i grupowo. Słuchamy przykładowych wykonania utworów i omawiamy elementy ich interpretacji. Zwracam uwagę chórzystom na odpowiednie tempo w utworach, oddechy śpiewacze, gradację dynamiczną, frazowanie, artykulację, wyrazność i wyrazistość w śpiewie, rozwój emocjonalnego zabarwienia fraz muzycznych, odpowiednie kształtowanie samogłosek i spółgłosek, przyjmowanie właściwej postawy ciała podczas śpiewu, odpowiednie otwarcie gardła, umiejętne gospodarowanie powietrzem, a także dbałość o poprawną dykcję. Jest to praca głównie indywidualna z każdym chórzystą. Uważam jednak, że doskonalenie indywidualnych umiejętności może przynieść bardzo dobre wyniki przy wykonywaniu utworów chóralnych w pełnym składzie. Wierzę, że jest to sposób na utrzymanie w dobrej kondycji każdego chóru. Te doświadczenia chciałabym przenieść na pracę z Chórem Żeńskim „Melodia”. Moim marzeniem i celem jest nagranie z „Melodią” płyty z kołędami. To wymaga dobrego przygotowania i wielu godzin pracy. W trybie on-line nie jest możliwe równoczesne śpiewanie z całym zespołem, ale jeśli popracujemy indywidualnie nad repertu-

Fot. WIESŁAW PRZECZEK

arem, następnie w poszczególnych głosach, to myślę, że uda nam się zrealizować to dzieło.

Chór to również wspólnota ludzi. Czy, pani zdaniem, istnieje zagrożenie, że po tak długim czasie rozłąki chórzyci stracą potrzebę spotkania się i wspólnego śpiewania?

– Trudno mi mówić o wszystkich zespołach, nie prowadzę takich badań. Mam nadzieję, że wspólnota, którą udaje nam się budować z „Melodią” przez ponad 20 lat, przetrwa, a także pojawią się nowe osoby, które będą chciały z nami śpiewać. Póki co utrzymujemy kontakt za pomocą WhatsAppa, razem z prezes chóru Lidią Lisztwan, która jest bardzo zaangażowaną osobą, planujemy nasze wspólne działania, m.in. te związane ze wznowieniem regularnych prób w trybie on-line. Żyjemy też licznymi wspomnieniami wy-

Aleksandra Zeman

jest dyrygentem, pedagogiem oraz pracownikiem badawczo-dydaktycznym w Instytucie Sztuk Muzycznych na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. W 2007 roku uzyskała stopień doktora sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej „dyrygentura” w Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy. Rok temu zrobiła habilitację w dyscyplinie artystycznej sztuki muzycznej na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie. Chór Żeński „Melodia” przy PZKO w Nawsiu prowadzi od 2000 roku. Pracuje również z Chórem Instytutu Sztuk Muzycznych na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

jazdów, koncertów, nagród – wyjazdem do Włoch na Konkurs Chórów „Venezia in Musica” w 2018 roku, który zaowocował trzema nagrodami, wyjazdem do Rumunii w 2019 roku czy ostatnim przed pandemią ubiegłorocznym konkursem kołęd w Myślenicach, podczas którego zdobyliśmy I miejsce w kategorii chórów dorosłych. Te wydarzenia są dla nas źródłem radości, a także siłą, która pozwala przetrwać ten trudny czas izolacji. ▲

HYDE PARK

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów.

Idziemy do przodu czy stoimy w miejscu?

W mediach pojawiają się z pewną regularnością głosy oceniające krytycznie stan naszego społeczeństwa, dochodzące czasami aż do formy narzekania. Krytyka jest działaniem pożytecznym, o ile w parze z nią idą propozycje działań proaktywnych lub przynajmniej jakieś ich pomysły. Samo narzekanie rzadko kiedy pomaga w naprawie spraw społecznych. Zwłaszcza, jeśli dla porównania czasami przytaczane są fakty sprzed 30-50 lat, a nawet jeszcze starsze. Banałem byłoby oczywiście przypominanie, że sytuacja społeczno-polityczna, demograficzna i kulturowa polskiej mniejszości na Zaolziu wtedy i dziś jest diametralnie różna...

Przypuszczam, że jedną z przyczyn takich postaw jest pewne niedoinformowanie. Spieszę więc z informacją o pierwszym spotkaniu grupy doradczej do spraw strategii przy Kongresie Polaków (potocznie nazywaną z angielska think-tankiem, „TT”), które odbyło się w formie hybrydowej w dniu 18 marca. W spotkaniu udział wzięli: Kinga Czerwińska (UŚ Cieszyn), Bogdan Kasperek (Euroregion Śląsk Cieszyński), Leszek Koch (PZKO Karwina-Frysztat), Helena Legowicz (prezes PZKO), Krzysztof Mitura (naczelnik HPC), Ela Stirba Molenda (Macierz Szkol-

na), Maciej Ruczaj (dyrektor Instytutu Polskiego w Pradze), Barbara Smugała (TNP), Sabina Suchanek (dyrektor szkoły w Lutyni Dolnej), Mariusz Wałach (prezes Kongresu Polaków), Waldemar Wałach (zarząd, Aternus) oraz Zygmunt Rakowski (prowadzący TT). Otylia Tobała nie wzięła udziału z powodu nieporozumienia organizacyjnego.

Obecnie najważniejszym ogniwem realizującym strategię „Wizji 2035” jest nowo powstałe Centrum Polskie przy Kongresie Polaków. Spotkanie TT poświęcone było właśnie programowi działania CP na lata 2020-2022 oraz ocenie jego pracy w okresie od września do grudnia 2020 (CP pracuje od 1. 9. 2020). W programie trzyletnim osobiście oceniam podejście polegające na rozróżnieniu działań tzw. strukturalnych (systemowych) od konkretnych projektów. Program działań strukturalnych na lata 2020-22 zawiera prawie 25 sfer. Nie można tu opisać wszystkich, więc dla przykładu podaję: założenie Rady Młodzieży przy KP, współpraca z harcerstwem, z Euroregionem Śląsk Cieszyński, przygotowanie oferty kulturalno-edukacyjnej dla Macierzy Szkolnej i szersza współpraca z nią, rozwój młodych liderów, tworzenie strony Polonica.cz, tworzenie Wiki Zaolzie, współpraca z kołami PZKO, zwiększenie obecności języka polskiego i kultury w świetlicach szkolnych, na-

wiązanie współpracy z Instytutem Polskim w Pradze, założenie tzw. Akademii Dyrektora, itd. Dla zainteresowanych szczegółami podaję, że materiały CP będą umieszczone na aktualnie tworzonej zakładce CP na stronie www.polonica.cz. Drugim filarem pracy CP są konkretne projekty. Plan zawiera corocznie około dziesięciu-dwunastu wielkich projektów, niektóre z nich mają charakter wieloletni. Już od września do grudnia 2020 CP przygotowało wnioski 12 projektów do różnych instytucji i funduszy w Polsce i RC. Chodzi między innymi o Polskie Czwartki, Dni Polskie, promocję benefitów dwujęzyczności, obozy językowe. Aktualnie do najważniejszych i pracochłonnych należy szeroko zakrojona kampania przed Spisem Ludności, która jest prowadzona od jakiegoś czasu, a teraz będzie się nasilać. Grupa TT w czasie spotkania oceniła program CP na następne lata jako bardzo dobry, a działanie w poprzednim krótkim okresie roku 2020 jako dobry albo bardzo dobry, oczywiście biorąc pod uwagę ograniczenia epidemiologiczne.

Wracając jeszcze do wstępu, to oczywiście nie namawiam nikogo do malowania sytuacji na różowo. W każdym jednak przypadku jestem raczej za wyszukiwaniem przykładów pozytywnych i ich promocją w społeczeństwie w przeciwieństwie do postaw negujących.

Do takich przykładów na pewno należy Fundusz Rozwoju Zaolzia, który zaowocował prawie 240 zgłoszonymi projektami w ciągu czterech lat jego istnienia, co jest liczbą imponującą. Projekty są oczywiście pod względem merytorycznym i wielkością bardzo zróżnicowane, ale w każdym wypadku są udokumentowaniem słuszności idei FRZ jako źródła impulsów dla działalności społecznej w naszym społeczeństwie. Niektóre projekty, jak np. polskie obozy wakacyjne, kursy języka polskiego czy promocja dwujęzyczności, zostały bardzo dobrze przyjęte i spełniają zadanie.

Dalszym etapem realizacji strategii „Wizji 2035” jest powołanie CP. Po roku 1989 jest to pierwsza tego typu zawodowa instytucja, która ma za zadanie jeszcze bardziej zagościć i wzmocnić te impulsy. Charakter obecnych czasów bowiem wymaga wprowadzania innych mechanizmów działania na społeczność, niż to dawniej było, włącznie z koniecznością ich instytucjonalnego wspomaganie. Biorąc pod uwagę powyższe dane o FRZ i CP oraz fakt, że problematyka rozwoju polskości jest prawie na co dzień obecna w pracy Kongresu Polaków, można z przekonaniem stwierdzić, że „Wizja 2035” nie jest tylko teoretycznym tekstem – według niektórych opinii – ale jest odpowiedzialnie i w danych warunkach dobrze realizowana. Ktoś może powiedzieć, że oczywiście mnie, jako inicjatorowi i współautorowi

tęgo tekstu nie wypada sądzić inaczej. Pozostawiam to więc łaskawej opinii czytelnika po uwzględnieniu wyżej opisanych faktów.

Jednakże prawdą jest, że od przyjęcia przez Kongres Polaków „Wizji...” jako dokumentu strategicznego upływa w tym roku pięć lat. Nowe, ważne informacje wynikną na pewno z danych Spisu Ludności, a zarazem będą gromadzić się doświadczenia z działalności CP. Okoliczności te stoją za pomysłem zorganizowania w tym roku szerszego spotkania dyskusyjnego (seminarium?) w celu omówienia dotychczasowych wyników, ewentualnych korekt czy uzupełnień strategii oraz kierunków działania CP. Muszę jednak dodać obecnie popularną klauzulę zabezpieczającą: „o ile sytuacja epidemiologiczna na to pozwoli...”.

I na koniec: w postaci Centrum Polskiego naszym organizacjom została podana mocna ręka wsparcia. Apeluje w tym miejscu o jej ujęcie i odwajemnienie mocnego uścisku dla dobrego rozwoju polskości na Zaolziu. A odpowiedź na pytanie postawione w tytule: wg mnie idziemy do przodu, a praca CP powinna ten marsz przyspieszyć.

**Zygmunt Rakowski,
pełnomocnik Kongresu
Polaków w Republice Czeskiej
ds. „Wizji 2035. Strategii
rozwoju polskości na Zaolziu”**

Polowanie na polskie szkolnictwo

We wtorek 16 marca rano białoruscy śledczy wkroczyli do polskich placówek oświatowych w Grodnie, Brześciu i Baranowiczach. Wcześniej prokuratura skontrolowała polskie szkoły w Wołkowysku, Brześciu i Grodnie. „Polskie szkoły społeczne w Brześciu przeżyły nalot wszystkich możliwych instytucji. Poza prokuraturą także sanepidu, straży pożarnej i urzędników ds. ideologii” – alarmowała na Facebooku Andżelika Borys, prezes Związku Polaków na Białorusi.

Witold Koźdoń

W komentarzu dla Telewizji Biełsat liderka mniejszości polskiej przekonywała, że zaczęło się „polowanie na polskie szkolnictwo”. Z kolei w rozmowie z naszą redakcją stwierdziła, że celem władz jest likwidacja wszystkich placówek oświatowych, które uczą języka polskiego. – Władze dążą do likwidacji szkolnictwa społecznego, bo zlikwidowały już język polski w systemie państwowym. W Grodnie, w którym mieszkam, dzieci uczyły się wcześniej języka polskiego w jedenastu szkołach, ale w tym roku mamy już tylko cztery takie placówki i prowadzą one naukę jedynie w formie zajęć fakultatywnych – mówi Andżelika Borys. Jej zdaniem kontrolę placówek oświatowych, wezwania do prokuratury, presja na rodziców i dzieci, wpisują się w antypolską kampanię. – Od ubiegłorocznych wyborów prezydenckich trwa na Białorusi mocny kryzys polityczny. Władze szukają wrogów, a takim wrogiem od lat jest Zachód, czyli przede wszystkim Polska i Litwa. Polacy będący obywatelami Białorusi są przedstawiani w państwowych mediach jako „element wrogi”. Zarzuca się nam, że wywieszamy flagi, że uczymy polskiego – tłumaczy Andżelika Borys. Pod wpływem wydarzeń na Wschodzie we wtorek, 16 marca, zebrała się w Warszawie sejmowa Komisja

Łączności z Polakami za Granicą. Podczas posiedzenia w trybie zamkniętym jej członkowie omówili sytuację mniejszości polskiej na Białorusi. Z diagnozą Andżeliki Borys zgadza się jednak Andrzej Poczobut, działacz mniejszości polskiej na Białorusi, a zarazem dziennikarz i publicysta związany z Grodnem. Przypomina, że bardzo mocne napięcie na linii Mińsk – Warszawa trwa od lata ubiegłego roku. – W sierpniu Aleksander Łukaszenka postawił wojsko w stan gotowości bojowej i jednocześnie przerzucił jednostki wojskowe na zachód. Taka sytuacja miała miejsce po raz pierwszy w najnowszej historii. Dalej to już przecież tylko wojna. Obecne działania to zaś ciąg dalszy tamtych wydarzeń – wyjaśnił w rozmowie z „Głosem” i dodał, że mniejszość polska na Białorusi nie jest w stanie stawić czoła władzy i zatrzymać represji. – W tych warunkach możemy tylko trwać. Aleksander Łukaszenka od pięciu lat konsekwentnie niszczy polskie szkolnictwo, a teraz walka z językiem polskim przybrała jeszcze na sile. Widzimy próbę całkowitego zniszczenia szkolnictwa, zastraszania nauczycieli i dyrektorów. Ta antypolska kampania jest zakrojona na szeroką skalę – stwierdził. W ramach prowadzonych działań przesłuchano niektórych polskich pedagogów i działaczy Związku Polaków. Aresztowana została też dyrektorka jednego z ośrodków nauczania języka polskiego w

• Liderzy mniejszości polskiej na Białorusi nie mają wątpliwości, że celem podjętych przez władze działań jest całkowite zniszczenie tamtejszego, polskiego szkolnictwa. Fot: ARC www.znadmnienna.pl

Brześciu. Jak poinformowała telewizja Biełsat, obecna fala rewizji i kontroli w polskich szkołach rozpoczęła się po wszczęciu sprawy karnej o „heroizację zbrodniarzy wojennych” przeciwko kadry Polskiej Harcerskiej Szkoły Społecznej w Brześciu. 28 lutego jej uczniowie, nauczyciele, a także polski konsul

w Brześciu Jerzy Timofiejuk świętowali Narodowy Dzień Pamięci o Żołnierzach Wyklętych. Białoruskie służby uznały to za propagowanie nienawiści na tle narodowym i dyplomata został wezwany do opuszczenia Białorusi, to zaś poskutkowało adekwatną odpowiedzią strony polskiej. Ostatecz-

nie placówki na Białorusi musiały opuścić trzech polskich konsulów i tyluż białoruskich dyplomatów wyproszono z Polski.

Całą, kilkunastominutową rozmowę z Andżeliką Borys możecie obejrzeć na stronie internetowej „Głosu”:
www.glos.live

ŚWIAT WALCZY Z KORONAWIRUSEM

W połowie lipca...

Europa może osiągnąć odporność zbiorową przeciw COVID-19 w połowie lipca – powiedział komisarz UE ds. rynku wewnętrznego Thierry Breton. – Nie potrzebujemy do tego rosyjskiej szczepionki Sputnik V, spodziewamy się wzrostu dostaw preparatów produkowanych w Europie – podkreślił.

– Weźmy symboliczną datę 14 lipca (święto narodowe Francji – PAP) – do tego czasu mamy możliwość uzyskania odporności zbiorowej na całym kontynencie – zadeklarował Breton w niedzielę wieczorem w wywiadzie dla francuskiej telewizji TF1.

– Wiemy, że aby przezwyciężyć pandemię, jest tylko jedno rozwiązanie: szczepić się – zaznaczył unijny komisarz. Dodał, że „jesteśmy na ostatniej prostej” drogi ku opanowaniu pandemii, i podkreślił planowany wzrost dostaw szczepionek do krajów Unii.

– Między marcem a czerwcem dostarczymy (do krajów członkowskich UE – PAP) od 300 do 350 mln dawek szczepionek – zapowiedział polityk.

Nielegalny bal karnawałowy

Około 6,5 tys. osób wzięło udział w niedzielę w nielegalnym karna-

wale w centrum Marsylii. Policja rozpedziła tłum rozbawionych uczestników zgromadzenia, na które władze nie udzieliły zgody z powodu epidemii COVID-19.

Tysiące przebranych uczestników karnawału tańczyło i bawiło się w dzielnicy La Plaine na słynnym zabytkowym placu Jean-Jauresa bez maseczek medycznych, ale w maskach karnawałowych z wizerunkami znanych polityków, celebrytów i lekarzy.

– To niewiarygodne! W Marsylii jest coś, czego nie można przegapić, to karnawał – powiedział mediom 26-letni Romain, przebrany za piekarza. – Młodzi ludzie mają dość zamykania się. Nie ma tu słabych starszych ludzi, tylko młodzi ludzie – dodał.

Mężczyznę poparli inni uczestnicy zabawy w przebraniach słoneczników, goryli, sportowców, jak Zinedine’a Zidane’a czy najbardziej znanego francuskiego epidemiologa prof. Didiera Raoulta.

– Jest to niezadeklarowane zdarzenie, które uważamy za odpowiedzialne, ponieważ gesty barierowe nie są przestrzegane. Przeprowadzamy kontrole wokół pochodu, w szczególności no-

szczenie masek, a osoby naruszające przepisy są karane grzywną – poinformowała agencję AFP lokalna policja.

Policja interweniowała po godz. 18., aby rozproszyć zgromadzenie w Starym Porcie, gdzie doszedł pochód roztańczonych uczestników. Funkcjonariusze zatrzymali siedem osób.

Trzeci kolejny dzień z rekordem szczepień

Trzeci w ciągu trzech dni rekord liczby podanych szczepionek przeciw COVID-19 ustanowiono w Wielkiej Brytanii – poinformował w niedzielę rząd tego kraju. Liczba nowych zgonów spadła tymczasem do najniższego poziomu od początku października.

W sobotę zastrzyk dostały 873 784 osoby, co stanowi ok. 1,3 proc. całej ludności kraju. To o ponad 160 tys. więcej niż piątek i o ponad 287 tys. więcej niż w czwartek, kiedy również pobijano rekordy.

Do soboty włącznie pierwszą dawkę szczepionki otrzymało 27,63 mln osób, czyli 52,5 proc. dorosłej populacji kraju, zaś obie dawki – prawie 2,23 mln, czyli 4,2 proc. dorosłych mieszkańców.

Oznacza to, że do osiągnięcia celu, jakim jest zaoferowanie do 15 kwietnia przynajmniej jednej dawki szczepionki wszystkim osobom z dziewięciu grup priorytetowych pozostało już niespełna 4,4 mln osób. Przy obecnym tempie – i zakładając, że nie będzie problemów z dostawami szczepionek – cel ten zostanie zrealizowany znacząco przed terminem.

Szybko postępujący program szczepień coraz wyraźniej przekłada się na liczbę infekcji koronawirusem, a zwłaszcza zgonów. W ciągu ostatniej doby zarejestrowano 33 zgony z powodu COVID-19.

Koniec swobody na Sardynii

Niedziela jest ostatnim dniem trwającej trzy tygodnie swobody na Sardynii, która 1 marca została ogłoszona białą strefą najniższego ryzyka zakażeń. Mimo protestów i głosów zdumienia wyspa będzie oznaczona kolorem pomarańczowym i wróci do liczonej restrykcji.

Przykład wyspy jako jedynej białej strefy we Włoszech budził podziw na świecie, ponieważ udało się tam przywrócić wiele

aspektów względnej normalności i zniesiono część obostrzeń. Otwarte zostały baseny i siłowne oraz kluby fitness, muzea, kina i teatry, a godzina policyjna obowiązująca w całym kraju od 22.00 została skrócona o półtorej godziny.

Jako jeden z nielicznych nakazów pozostawał obowiązek noszenia maseczki.

Aby nie dopuścić do przeniesienia zakażeń na wyspę, władze regionalne zakazały wjazdu właścicielom domów wakacyjnych, którzy nie są tam zameldowani. Wyspa zamknęła się, by pozostać bezpieczną strefą z poziomem infekcji poniżej 50 na 100 tysięcy mieszkańców.

Od poniedziałku na mocy decyzji władz w Rzymie, którą uznano za zaskakującą, Sardynia będzie nawet nie żółta, ale od razu pomarańczową strefą średniego ryzyka zakażeń ze względu na wzrost liczby występujących tam ognisk. Konsekwencją tego będzie zaostrezenie restrykcji i między innymi zamknięcie restauracji i barów, otwartych dotąd do wieczora oraz zakaz opuszczania gminy, w której jest się zameldowanym.

(PAP)

CIESZYŃSKIE RODY /58/

Michael Morys-Twarowski

Myrmusowie

Myrmus to jedno z najrzadszych nazwisk w Polsce i w Republice Czeskiej. Prawdopodobnie wszyscy Myrmusowie są potomkami Jerzego Myrmusa, który najpóźniej w 1794 roku osiedlił się w Ustroniu.

W księgach metrykalnych parafii rzymskokatolickiej św. Klemensa w Ustroniu odnotowano, że w czerwcu 1794 roku Jan „Mirmus”, 30-letni kawaler, poślubił Jadwigę Fickę, 22-letnią protestantkę. Wpis sprawia wrażenie niedbałego i dopisanego po pewnym czasie. Nie podano dnia, pominięto nazwisko jednego ze świadków, ponadto brak tego ślubu w indeksie. Co więcej, pan młody pojawia się później kilkanaście razy na kartach ustronjskich metryk, ale zawsze pod imieniem Jerzy.

Dwie żony i jedenaścioro dzieci

Jerzy Myrmus resztę życia spędził w Ustroniu. Owdowiał w 1810 roku, a rok później ożenił się z Anną Macurą. Zmarł w 3 października 1830 roku. Z obu małżeństw do czekał się liczny potomstwa. Dziećmi z pierwszego małżeństwa byli Jan (ur. 1794), Zuzanna (ur. 1796), Paweł (ur. 1799), Jerzy (ur. 1803), Maria (ur. 1806) i Andrzej (ur. 1807), z drugiego Anna (ur. 1811), Michał (ur. 1813), kolejny Jan (ur. 1814), kolejna Anna (ur. 1821) i Ewa (ur. 1824).

Zuzanna w 1820 roku poślubiła Adama Wojnarę, byłego żołnierza; po ślubie mieszkali w Ustroniu. Maria w 1825 roku w kościele ewangelickim w Golasowicach poślubiła Jana Wantuloka.

Jeśli chodzi o synów Jerzego Myrmusa, to Paweł w 1829 roku ożenił się z Marią Nowak z Ustronia. Do ciekawych materiałów na jego temat dotarł Ryszard Kincel, historyk i publicysta. Na łamach „Gazety Ustronjskiej” pisał: „Duże wymagania stawiano również przed gajowymi, jednak był to zawód bardzo gorzałkogenny, ponieważ zbyt często byli oni namawiani do kwitu za przemykanie oka na leśne wykroczenia czy przestępstwa. Ustronianka Marianna Myrmus (tj. Maria Myrmus

z domu Nowak) popadłszy w biedę i prosząc w 1853 r. o zapomogę, pisała: »Mój mąż, Paweł Myrmus, po 8 latach służby jako posłaniec, po 2 latach jako nocny stróż w Arcyksiążęcym Urzędzie Hutniczym i po 17 latach jako gajowy w Arcyksiążęcym Urzędzie Leśnym w Ustroniu, został przed dwoma laty zwolniony jedynie z tego powodu, że jak to się zdarza wszystkim gajowym czasami się upijał, aczkolwiek akuratnie spełniał swoje obowiązki. Tenże przez 17 lat ciągle wspinaczki górskiej (jako gajowy – RK) i przez długoletnią pracę posłańca, stał się niezdolnym do zarobkowania«.

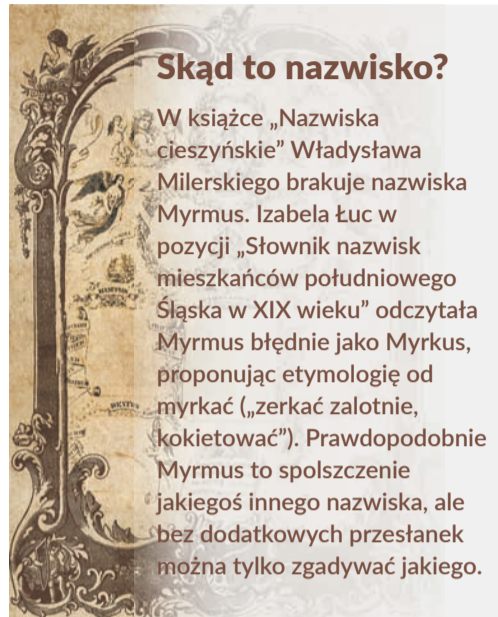
Żołnierz we Lwowie

O pozostałych synach Jerzego Myrmusa znalazłem tylko suche informacje genealogiczne. Jerzy poślubił Annę Śliwkę, a po jej śmierci w 1832 roku Ewę Pietroniec, Andrzeja w 1839 roku Marię Macurę, a Michał w 1842 – Annę Czyż, starszą o 11 lat.

Nietypowo potoczyły się losy Jana (ur. 1830), syna Jerzego. Służył w armii austriackiej, jego jednostka stacjonowała we Lwowie. W tamtejszych księgach metrykalnych odnotowano narodziny nieślubnych dzieci Jerzego – Michała (ur. 1857) ze związku z Agnieszką Grabarż i Rozalii (ur. 1861) ze związku z Agnieszką Rząsą. Możliwe, że chodzi o jedną i tę samą kobietę, którą wymieniono pod różnymi nazwiskami.

Z Ustronia do Trzyńca

Inni przedstawiciele rodu Myrmusów zmieniali miejsce zamieszkania, ale w granicach Śląska Cieszyńskiego. Gdy w 1877 roku przeniesiono walcownię z Ustronia do Trzyńca, niektórzy osiedlili się na terenie dzisiejszego Zaolzia. Przykładem może być Jan Myrmus, hutnik, żonaty z Marią Mitręgą z Wisły; ich córka Marianna przysłała na świat w 1884 roku w

Skąd to nazwisko?

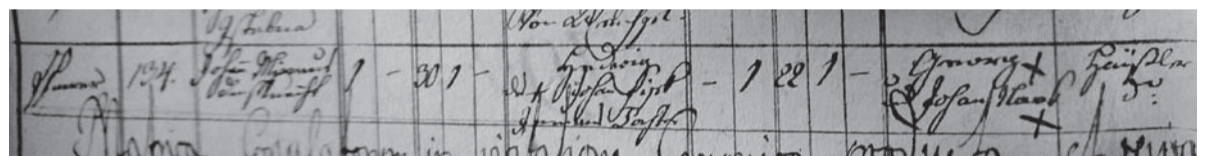
W książce „Nazwiska cieszyńskie” Władysława Milerskiego brakuje nazwiska Myrmus. Izabela Łuc w pozycji „Słownik nazwisk mieszkańców południowego Śląska w XIX wieku” odczytała Myrmus błędnie jako Myrkus, proponując etymologię od myrkać („zerkać zalotnie, kokietować”). Prawdopodobnie Myrmus to spolszczenie jakiegoś innego nazwiska, ale bez dodatkowych przesłanek można tylko zgadywać jakiego.

Skąd ten ród?

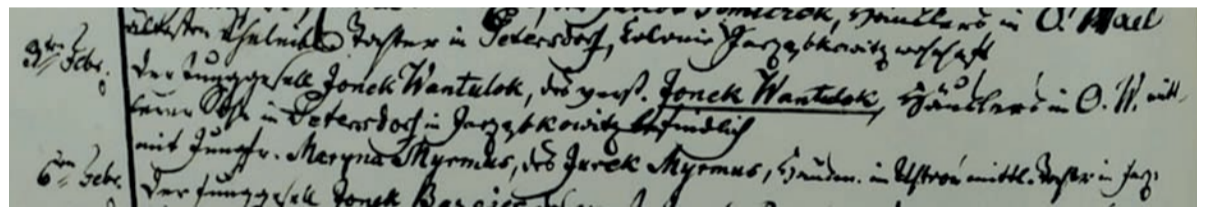
Być może zachowała się rodzinna tradycja, skąd pochodzi ród Myrmusów. Podobnych nazwisk jest sporo i to w różnych częściach Europy. Na terenie Belgii mieszka ród nazwiskiem Mermuys, w źródłach z Brabancji z XVIII wieku pojawia się nazwisko Mermus, wreszcie w Suboticy w 1875 roku urodziła się Maria Mirmus, córka Macieja i Rozalii.

Gdzie doczytać?

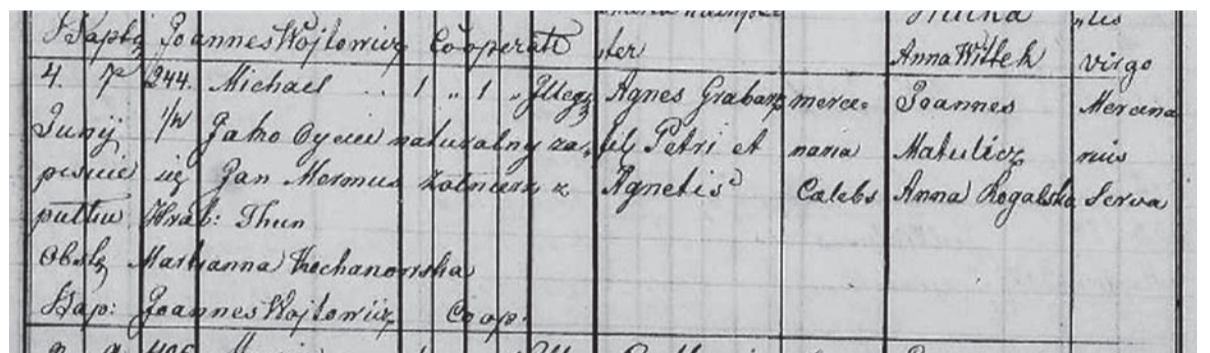
- Ryszard Kincel, „Od służby leśnej do turystycznej”, „Gazeta Ustronjska”, 2004, nr 4 (647), s. 11 (tam o gajowym Pawle Myrmusie, gazeta dostępna online na stronie <http://archiwum.ustron.pl/media/gazeta/2004/4.pdf>)
- Myrmus – genealogia, <http://przodkowiecieszyna.blogspot.com/2018/08/myrmus-genealogia.html> (materiały do genealogii rodu).

• Metryka ślubu Jerzego Myrmusa (w metryce zapisanego jako Jan) z 1794 roku. Źródło: Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Klemensa w Ustroniu.

• Metryka ślubu Marii Myrmus i Jana Wantuloka. Źródło: Archiwum Państwowe w Katowicach, Oddział w Pszczynie; księgi metrykalne zdigitalizowane przez stowarzyszenie Silius Radicum.

• Metryka chrztu Michała Myrmusa, urodzonego w 1857 roku we Lwowie (familysearch.org).

Trzyńcu. Z kolei Anna Niemczyk z domu Myrmus razem ze swoim mężem Pawłem Niemczykiem przeprowadziła się z Ustronia do Końskiej, gdzie urodził się ich syn Jan (1884-1903).

Na łamach cieszyńskiej prasy z czasów austriackich Myrmusowie pojawiają sporadycznie. W 1893 roku Maria Myrmus skła-

dała się na drogę krzyżową w kościele św. Klemensa w Ustroniu („Gwiazdka Cieszyńska”, 1893 s. 401). W 1907 roku Paweł Myrmus wszedł w skład zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej w Cisownicy. Po śmierci Pawła Myrmusa z Lesznej Dolnej jego współpracownicy wsparli wdowę datkiem w wysokości 55 koron i 10 halerzy,

za co ta dziękowała na łamach „Robotnika Śląskiego” (1915, nr 72).

Obecnie według spisów dostępnych w internecie nazwisko Myrmus nosi łącznie w Polsce i Republice Czeskiej około 60-70 osób. Najprawdopodobniej wszyscy są potomkami Jerzego Myrmusa, który na przełomie XVIII i XIX wieku mieszkał w Ustroniu. ▲

85 lat jazdy na Kasprowy Wierch

85 lat temu – 15 marca 1936 roku na szczyt Kasprowego Wierchu wjechał pierwszy wagonik kolejki linowej. Była to wówczas trzecia najdłuższa kolejka linowa na świecie, a jej budowa była jednym z największych wyzwania międzywojennej Rzeczypospolitej. Powstała w niezwykle szybkim tempie 227 dni. Inwestycja zwróciła się w niespełna trzy lata.

Powstanie kolejki na Kasprowy Wierch zawdzięcza się wielkiej determinacji ówczesnego wiceministra transportu Aleksandra Bob-

kowskiego, który w 1926 r. został wybrany do rady Międzynarodowej Federacji Narciarskiej (FIS) i dzięki jego staraniom w Zakopanem odbyły się mistrzostwa świata w narciarstwie w 1929 i 1939 r. Bobkowski osobiście nadzorował budowę i pilnował, aby kolej ruszyła z Kuźnic na Kasprowy Wierch w wyznaczonym terminie.

Inicjatywa budowy kolejki na Kasprowy spotkała się z protestami części społeczeństwa. Przeciwni budowie byli m.in. członkowie Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Na znak protestu przeciw-

ko inwestycji cały Wydział Państwowej Rady Ochrony Przyrody w 1937 r. podał się do dymisji.

Nie zważając na protesty budowa ruszyła w lipcu 1935 r., a Ministerstwo Komunikacji powołało w Warszawie Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Kolei Linowej Zakopane – Kasprowy Wierch. O ile budowa dolnego odcinka kolejki z Kuźnic do Myślenickich Turni nie stanowiła większego problemu, bo prowadziła tam leśna droga, to z budową drugiego odcinka na szczyt był poważny problem z uwagi na bardzo

trudny, wysokogórski teren. Cała budowa była realizowana siłą ludzi i koni. Najpierw powstała kolejka techniczna, drewniana, która usprawniła transport materiałów budowlanych na szczyt.

Przy budowie życie straciło dwóch pracowników. Kiedy wbrew zakazowi robotnicy, postanowili zjechać kolejką roboczą ze szczytu, przeciążony wagonik urwał się i spadł kilka metrów. Dziś właścicielem PKL, w tym kolejki na Kasprowy Wierch, jest Polski

• Kolejka na Kasprowy Wierch w początkach działalności. Fot. ARC

Fundusz Rozwoju SA (PFR), który w kwietniu 2019 r. odkupił 99,77 proc. akcji spółki od funduszu Mid Europa Partners.

Dzieje.pl/PAP

POLSKI BIZNES (99)

Suflerka młodych par

Młode pary, które planują wesele, być może natknęły się już na blog Joanny Mazal svatebninapovedka.cz. „Svatební nápovědka” – po polsku „Suflerka weselna” to szyld, pod którym pani Joanna oferuje swoje usługi.

Sufler to zawód kojarzący się z teatrem. Nie widać go na scenie, siedzi w ukryciu i podpowiada aktorom. Na weselu takimi aktorami są nowożeńcy, świadkowie, goście. Suflerka podpowiada, jak to zrobić, aby wesele było udane, wspaniałe, niezapomniane.

Sufler jest zawodem związanym z teatrem. Teatr cały czas jest obecny w życiu Joanny Mazal. Studiowała szkołę aktorską w Zlinie i przez krótki czas grała gościnnie w Teatrze Lalek „Bajka” w Czeskim Cieszynie. Obecnie współpracuje z praskimi teatrami jako scenograf i kostiumer. Na marginesie dodajmy, że skończyła także studia z zakresu opieki socjalnej i przed urlopem macierzyńskim pracowała z seniorami.

Jest jeszcze jeden powód, dla którego określenie „sufler” przypadło pani Joannie do gustu.

– To słowo pochodzi z francuskiego. Inspiruje mnie Francja, styl francuski, tamtejszy savoir-vivre. I właśnie „francuską sztuką życia” inspiruję się, organizując wesela – zdradza. Joanna Mazal od około ośmiu lat zajmuje się organizacją wesel, ale na razie robiła to dorywczo – z jej usług korzystali przeważnie znajomi i znajomi znajomych, często osoby ze środowisk artystycznych. Uczestniczyła w przygotowaniu kilkunastu wesel, z reguły na sto i więcej osób. Większość z nich odbywała się w Pradze, gdzie pani Joanna mieszka wraz z mężem i dziećmi. Śmieje się, że uciekła z Zaolzia do Pragi „za miłością”.

Obecnie, w czasie trwającej od roku pandemii koronawirusa, postanowiła całkowicie się skupić na „weselnym suflerstwie”. Założyła zupełnie nową stronę internetową, promuje swoją firmę w mediach społecznościowych, wydała e-book z radami dla panien młodych. – Długo się zastanawiałam nad tym, czy aku-

rat teraz rozkręcać taką działalność – przyznaje Joanna Mazal. – Ale myślę, że to jest dobry czas, aby pozyskać klientelę, zainteresować przyszłe panny młode, które na razie odkładają wesela. Myślę, że to potrwa co najmniej rok, nim wybuduję jakiś system, nim zrobię sobie reklamę. Zaczęłam na przykład publikować regularne krótkie wejścia „live” w Instagramie. Mam czas przygotować się na wszystko.

Jakie usługi oferuje suflerka weselna? Opracowuje scenariusze uroczystości, udziela konsultacji, tworzy dekoracje, może być także koordynatorem całego przyjęcia, a nawet konferansjerem. Na razie prawie wszystko robi sama, czasem tylko korzysta z pomocy męża, który jest malarzem po studiach artystycznych oraz siostry Justyny. Kiedy trzeba nakryć i udekorować stół na sto lub więcej osób, powołuje siostrę do pomocy. Podkreśla, że bardzo dobrze im się razem pracuje. Klienci najczęściej zamawiają u Joanny Mazal dekoracje sali, zaproszenia, upominki, winietki, drogowskazy, księgi gości, zawieszki, zestawy gier... Wszystko to wykonuje własnoręcznie.

– Tylko wtedy, gdy ktoś chciałby mieć bardzo specyficzne zaproszenia, na przykład komiksowe, proszę o pomoc męża. On się specjalizuje w komiksach. Ponadto świetnie pracuje ze zdjęciami, rysuje obrazki fajnym, jak gdyby dziecięcym stylem. I muszę powiedzieć, że bardzo chętnie włącza się do pracy – uśmiecha się pani Joanna.

Blog svatebninapovedka.cz skierowany jest przede wszystkim do panien młodych. Czy to znaczy, że ich partnerzy pozostają w cieniu?

– Tak, do suflerki weselnej z reguły zwracają się panny młode – potwierdza Joanna Mazal. – Chociaż było takie wesele, kiedy wszystko załatwił pan młody. Współpraca z nim bardzo mi się podobała. Mężczyzna mówił jasno: chcę to i to, to mi się podoba – to nie. Było to ciekawe doświadczenie.

Pani Joanna dodaje, że dobrze się czuje także w roli koordynatorki wesela. Pilnuje, aby nie było

• Joanna Mazal na prowadzonym przez siebie weselu. Fot. ARC J. Mazal

żadnych wpadek i nieprzyjemnych sytuacji, aby personel restauracji dobrze wywiązywał się ze swoich obowiązków. Na razie pamięta tylko jedną stresującą sytuację. Na dziesięć minut przed ślubem okazało się, że brakuje jednej obrączki. Pan młody zaczął już panikować, na szczęście pierścionek się znalazł.

O tym, że Joanna Mazal została suflerką weselną, zdecydowała... jej własny ślub. Na blogu zdradza, że chciała wówczas sama wszystkiego dopilnować, wszystko sama zrobić (pomimo nogi w gipsie), a efekt był taki, że była niewyobraźalnie zestresowana. Dlatego teraz pomaga pannom młodym.

Przyznaje, że dużym wzorem, jeśli chodzi o organizację imprez, jest jej babcia

Kwestionariusz firmowy

Rok założenia: 2021

Liczba pracowników: 3

Branża: organizacja wesel

Kontakt: svatebninapovedka.cz

Henryka Żabińska, znana na całym Zaolziu działaczka PZKO.

– Babcia jest typem organizatora, osobą zdecydowaną, ma mocny głos. Ma taki dar, że potrafi pracować nawet z ludźmi, z którymi pracuje się trudno. I to mi się u niej bardzo podoba, tego chciałabym się nauczyć – przyznaje wnuczka byłej długoletniej przewodniczącej Sekcji Kobiet PZKO. (dc)

GROSZ DO GROSZA

Henryka Bittmar

Miliardy koron na cele dobroczynne

Od kilkunastu miesięcy świat żyje walką z pandemią. Słowem, które w ubiegłym roku najczęściej pojawiało się w wyszukiwarce Google, był „koronawirus” odmieniany przez wszystkie przypadki. Ale przecież nie tylko COVID-19 nęka ludzkość na przełomie drugiej i trzeciej dekady XXI wieku. Nikt nie uwierzy w to, że wraz z pandemią zniknęły inne zagrażające ludzkiemu życiu, zdrowiu i bezpieczeństwu zjawiska. Regionów objętych kryzysem humanitarnym oraz ludzi skazanych na pomoc innych wcale nie ubyło. Wręcz przeciwnie.

Przybywa potrzebujących

Obszary, które pilnie potrzebują pomocy, są w 80 proc. takie same od co najmniej dziesięciu lat. To głównie Afryka Subsaharyjska, niektóre państwa Bliskiego Wschodu, ale nie tylko. Jak wynika z danych ogłoszonych przez Brukselę, w ubiegłym roku liczba ludzi potrzebujących pomocy wzrosła na świecie o 45 proc. Groźna jest nie tylko pandemia koronawirusa, ale też pandemia głodu. Zmiany klimatu, coraz bardziej dotkliwe susze i

powiększanie się pustynnych obszarów Afryki sprawiają, że życie staje się tam praktycznie niemożliwe, co powoduje z kolei nowe fale migracji do bardziej przyjaznych i bogatszych zakątków naszego globu. Chodzi o uchodźców jak najbardziej ekonomicznych, dla których jednak opuszczenie stron rodzinnych jest ostatnią deską ratunku.

W obliczu nowych wyzwań

Pandemia koronawirusa częściowo zepchnęła kwestie związane z dobroczynnością na boczny tor, przede wszystkim bardzo jednak utrudniła logistykę niesienia pomocy. Na przykład dlatego, że od miesięcy mocno ograniczona jest możliwość podróżowania. Transporty żywności i leków niejednokrotnie muszą czekać w długich kolejkach, przedstawiciele misji humanitarnych mają utrudnione lub wręcz uniemożliwione kontakty z beneficjentami pomocy i organizacjami działającymi w objętych kryzysami regionach. Nie wszystkie operacje można przeprowadzać zdalnie. COVID-19 postawił przed organizacjami humanitarnymi

mi nowe wyzwania logistyczne, aby im sprostać, trzeba wyłożyć o wiele więcej pieniędzy, aniżeli przed pandemią. I wykazać się sporą dawką kreatywności i determinacji.

Pomagamy (nie wszyscy) mimo pandemii

Dobłą wiadomością jest to, że mimo pandemii ludzie nie przestali pomagać innym. Jak wynika z danych zebranych przez Forum Darczyńców, organizację skupiającą filantropów w Republice Czeskiej, w ubiegłym roku obywatele naszego kraju wpłacili na cele dobroczynne ponad 8,5 mld koron. Połowa pochodzi od dużych donatorów, 25 proc. – od indywidualnych darczyńców. Należy jednak przypuszczać, że suma zebranych środków może być o wiele wyższa, nie wszyscy bowiem uwzględniają własną działalność dobroczynną w zeznaniach podatkowych. Innymi słowy – nie każdy darczyńca korzysta z przysługujących mu z tej racji ulg podatkowych. A warto wiedzieć, że mają do takiej ulgi prawo zarówno osoby fizyczne, jak i podmioty prawne. W przypadku indywidualnych darczyńców war-

tość daru musi być jednak wyższa aniżeli 2 proc. podstawy opodatkowania albo musi przekraczać tysiąc koron. Jak wynika ze statystyk, Czesi najchętniej pomagają dzieciom i osobom niepełnosprawnym, a także ofiarom przeróżnych katastrof i klęsk żywiołowych. Ale nadal prawie połowa z nas nie pomaga nigdy i nikomu. Na przykład dlatego, iż nie dowierzamy organizacjom dobroczynnym i fundacjom. Niektórzy ludzie preferują tzw. pomoc rozwojową, a już mniej chętnie dają pieniądze na cele stricte humanitarne. Ale ważne i potrzebne są obie formy pomocy. W regionie nawiedzonym przez trzęsienie ziemi liczy się zarówno szybka pomoc humanitarna, jak i pomoc rozwojowa – każda z nich może rozwiązać inny problem, każda też ulży w cierpieniu.

Pomoc doraźna i długofalowa

Pomoc humanitarna to działania doraźne, skierowane do osób czy państw poszkodowanych w wyniku klęsk żywiołowych, katastrof, wypadków, konfliktów zbrojnych. Pomagają ratować i chronić życie

ludzkie. To organizowanie akcji ratowniczych, szybka pomoc ofiarom i poszkodowanym, dostarczanie żywności, leków, namiotów, odzieży, wody pitnej. Pomoc humanitarna ma być szybka, adekwatna, bezstronna. Świadczona jest niezależnie od narodowości, wyznania czy poglądów politycznych osób poszkodowanych. Musi być neutralna – nie wolno wspierać żadnej ze stron ewentualnego konfliktu. Pomoc rozwojowa to z kolei pomoc długofalowa, kierowana do osób i państw borykających się z różnymi problemami społeczno-gospodarczymi. Obejmuje np. budowę niezbędnej infrastruktury – szkół, szpitali, dróg, ujęć wody, elektrowni, a także kształcenie ludzi i organizowanie działań oświatowych. Państwa i regiony, którym udziela się wsparcia, powinny być traktowane w sposób partnerski, muszą też mieć możliwość samodzielnego decydowania o swoich priorytetach i potrzebach. Mówiąc obrazowo, chodzi w tym wypadku o pomoc, która polega na dawaniu potrzebującemu nie ryby, a wędki. ▲

SPORT

HOKEIŚCI TRZYŃCA PROWADZĄ W ĆWIERĆFINALE EKSTRALIGI Z BRNEM 2:0

Tak walczy się w play off!

Stalownicy Trzyniec nie mogli sobie wymarzyć lepszego początku play off ekstrakligi hokeja. W sobotę w pierwszym ćwierćfinałowym meczu rozbili w Werk Arenie Kometę Brno 5:0, w niedzielę z kolei 7:2. Przy stanie 2:0 seria grana do czterech zwycięstw przenosi się na środę i czwartek do Brna. – To jeszcze nie koniec, ale jesteśmy blisko celu. W Brnie czeka nas równie ciężka przeprawa – stwierdził szkoleniowiec Trzyńca Václav Varad'a.

• W roli trzynastego napastnika włączył się do ćwierćfinału w barwach Stalowników polski hokeista Aron Chmielewski (z prawej), powracający do gry po kontuzji. Fot. ZENON KISZA

Janusz Bittmar

Zanim hokeiści Komety zdążyli się w sobotę zorientować w Werk Arenie, przegrywali po dwóch minutach 0:2 po bramkach Kundráteka i M. Kovařčíka. Kolejne bramki dołączyli M. Růžička, Rodewald i Hrňa. Stalownicy konsekwentnie grali swoje, utrzymując równe, szybkie tempo w całym spotkaniu. Sfrustrowana Kometa tymczasem zgasła bardzo szybko, nastawiając się na szarpany hokej z mnóstwem niepotrzebnych, często niebezpiecznych faulów.

Po jednym z takich właśnie niefortunnych fauli lodowisko opuścił kapitan Trzyńca, Petr Vrána. W niedzielę Vrána wrócił do gry lekko poturbowany, tym bardziej jednak głodny hokeja. Między innymi dzięki jego perfekcyjnym akcjom w pierwszej tercji gospodarze przechylili szalę spotkania na swoją stronę, wygrywając inauguracyjną tercję 2:1, a całe niedzielne spotkanie wysoko 7:2.

W odróżnieniu od sobotniego spaceru po plaży, w niedzielę Kometa pokazała pazury. I to już w 3. minucie z kija Zámorského, który zapewnił gościom prowadzenie 1:0. Stalownicy szybko jednak wrócili do swojej typowej gry, wykorzystując każdą nadarżającą się okazję do zadomowienia się pod bramką Komety. Kluczem do zwycięstwa były przewagi liczebne – trzyńczanie wykorzystali aż cztery swoje przewagi,

60

strzałów na bramkę Komety Brno oddali Stalownicy Trzyniec w weekendowym dwumeczu

demolując defensywę rywala po efektywnych akcjach.

W środę i czwartek atut własnego lodowiska będzie po stronie Komety, która spróbuje odmienić losy tej jednostronnej jak na razie serii. – Kometa nie zmieni raczej stylu gry. Nastawi się znów na ostry, bezpardonowy hokej, ale my też tak potrafimy zagrać. Ponownie będzie się liczyła dobra organizacja gry, bez niepotrzebnych fauli – zaznaczył Varad'a. Wszystko wskazuje na to, że w ustawieniu poszczególnych trzynieckich formacji nie dojdzie do większych zmian.

W weekend główną ostoją Stalowników był bramkarz Ondřej Kacetl, który otrzymał pierwszeństwo przed doświadczonym Jakubem Štěpánkiem. – Ondra bronił rewelacyjnie. Między innymi dzięki niemu trzymaliśmy Kometę na wodzy – skomplementował wy-

1/4 PLAY OFF EKSTRALIGI

STALOWNICY TRZYŃCIEC –

KOMETA BRNO 5:0

Tercje: 3:0, 1:0, 1:0. **Bramki i asysty:** 2. Kundrátek (Kurovský), 2. M. Kovařčík (Špaček), 13. Martin Růžička (P. Vrána, M. Stránský), 26. Rodewald (Gernát, Špaček), 46. Hrňa (Freibergs, Kurovský). **Trzyniec:** Kacetl – Gernát, M. Doudera, Jaroměřský, D. Musil, Kundrátek, Freibergs – Martin Růžička, P. Vrána, M. Stránský – Hrňa, Marcinko, Kurovský – Rodewald, Špaček, M. Kovařčík – Dravecký, Miloš Roman, Hrehorčák – Chmielewski.

STALOWNICY TRZYŃCIEC –

KOMETA BRNO 7:2

Tercje: 2:1, 3:0, 2:1. **Bramki i asysty:** 12. Kurovský (Hrňa, Marcinko), 20. M. Stránský (P. Vrána, Hrňa), 27. Martin Růžička (P. Vrána, M. Stránský), 30. M. Kovařčík (Špaček, Gernát), 40. Freibergs (Hrňa, P. Vrána), 59. M. Kovařčík, 60. Marcinko (Rodewald, Gernát) – 3. Zámorský (F. Král, P. Holík), 47. P. Holík (F. Král, Mueller). **Trzyniec:** Kacetl – Gernát, M. Doudera, Jaroměřský, D. Musil, Kundrátek, Freibergs – Martin Růžička, P. Vrána, M. Stránský – Hrňa, Marcinko, Kurovský – Rodewald, Špaček, M. Kovařčík – Dravecký, Miloš Roman, Hrehorčák – Chmielewski.

Defensywny monolit

Nie tylko bramkarz Ondřej Kacetl, ale cała defensywa Stalowników stanowiła w weekend monolit. No, może poza pierwszymi minutami niedzielnej gry, w których – jak przyznał obrońca Martin Gernát – Kometa siała popłoch. – Przegrywaliśmy 0:1, ale obyło się bez paniki z naszej strony. Mieliśmy trochę szczęścia, Schneider przy stanie 0:1 spudłował bowiem w czystej pozycji, ale taki jest sport – ocenił początkowe minuty niedzielnej gry obrońca Stalowników Trzyniec.

Trzyńczanie zaczęli dyktować warunki na placu gry po drugiej bramce w siatce Komety, zdobytej w przewadze liczebnej. – Stałe fragmenty przesądziły w niedzielę sprawę. Chyba wyciągnęliśmy słuszne wnioski z meczów rundy zasadniczej – zaznaczył Gernát. Gol na 2:1, tuż przed zejściem do szatni na pierwszą przerwę, kompletnie rozkleił Kometę. Mistrzowską akcją wyprowadził Petr Vrána, który kiwką uwolnił się spod opieki brneńskiego obrońcy i dograł idealnie do niepilnowanego Matěja Stránského. Najlepszy strzelec Stalowników już wiedział, co zrobić z krążkiem.

Właśnie takich, efektywnych akcji zabrakło Komecie, która nie znalazła antidotum na szczelną obronę środkowej strefy boiska. Chaotyczne wypady pod bramkę Kacetla kończyły się najczęściej niepowodzeniem, trzynieccy obrońcy skutecznie bowiem blokowali krążki zmierzające w kierunku swojego golkipera.

– Zablokowaliśmy sporo strzałów Komety, ułatwiając życie naszemu bramkarzowi. To nasz obowiązek, bez ofiarnej gry w defensywie nie można myśleć o sukcesie – stwierdził Gernát. 27-letni słowacki hokeista świetny występ w niedzielnym meczu okraślił asystami przy trafieniach Michala Kovařčíka i Tomáša Marcinko. – Do tej pory wszystko wypaliło. Rewelacyjny Kacetl w bramce, dobra defensywa i ofensywa. Do najbliższych dwóch meczów podchodzimy jednak z pokorą. Jesteśmy dopiero w połowie drogi – podkreślił obrońca.

chowanka znojemskiego hokeja trener. Co ciekawe, Kacetl rozpoczął ten sezon w barwach Komety Brno, ale szybko został wypożyczony do pierwszoligowego Przerowa. W barwach Żubrow rywalizujących w Chance Lidze swoją świetną postawą wywalczył bilet powrotny do ekstrakligi, tyle że pod Jaworowy.

Stalownicy, którzy w tym sezonie jeszcze nie przegrali z Kometą Brno, ruszają pod Szpilberk w dobrych hu-

morach. Niewykluczone, że trzyńczanie zabiorą ze sobą do Brna również swoje wiernie... pluszaki, kibicujące od początku pandemii z trybun Werk Areny. Jutrzejniejszy pojedynek w Brnie rozpoczyna się o godz. 19.00 (bezpośrednia transmisja w stacji O₂ TV Sport), w czwartek hokeiści ruszają do boju o godz. 17.00 (ČT Sport). Gwoli przypomnienia: mecze odbędą się ponownie bez udziału publiczności. ▲

Jeśli ogramy Polaków, napiję się wódki

Sándor Berzi, wiceprezes Węgierskiego Związku Piłki Nożnej, przed czwartkowym meczem eliminacji do MŚ Węgry - Polska

Jak wyjść z dołka?

Trwa fatalna passa pierwszoligowych piłkarzy Karwiny. Jeśli tak dalej pójdzie, klub znad Olzy w przyszłym sezonie będzie się posługiwał przydomkiem „drugoligowy”. W przegranym 0:1 meczu z Sigmą Ołomuniec drużynę poprowadził duet trenerski Petr Mašlej, Marek Bielan, ale to tymczasowe rozwiązanie, nad Olzą szukają bowiem następcy odwołanego Juraja Jarábka. Do wczorajszego zamknięcia numeru sytuacja w Karwinie nie uległa zmianie.

Janusz Bittmar

Karwińska drużyna potrzebuje psychologa

Koszmarny mecz z Sigmą pokazał dobitnie, że decyzja o odwołaniu słowackiego szkoleniowca Juraja Jarábka została podjęta zbyt pochopnie. Petr Mašlej w roli tymczasowego trenera wcale nie miał w sobotę złych intencji, rozbijając kiepsko grającą w poprzednich kolejkach parę stoperów i wprowadzając do gry zamiast Martina Šindelára brazylijskiego obrońcę Jeana Mangabeirę, sęk w tym, że ten pomysł nie wypalił. Mangabeira zagrał bowiem jeszcze gorzej, niż wcześniej Šindelář. Eksperymenty z Brazylijczykami na środku obrony po raz ostatni przeprowadzała w Europie Środkowej Pogoń Szczecin wiosną 2006 roku, a wynik był żałosny.

To, co na chwilę obecną czyni z Karwiny bardzo przeciętny zespół pierwszoligowy, sprowadza się do wspólnego mianownika: jest nim strata formy kluczowych zawodników. W ataku męczyl się z Sigmą Michal Papadopoulos, były lider pomocy – Albańczyk Kristi Qose – po kontuzji spotkanie rozpoczął na ławce rezerwowych, a po wejściu na murawę w 77. minucie był tylko cieniem piłkarza z jesiennej rundy. Do tej wylczanki trzeba dołączyć jeszcze szybkiego i zwin-

ego młodego pomocnika Tomáša Ostráka, który właśnie wyleczył się z COVID-19 i jeśli dobrze pójdzie, dopiero w tym tygodniu wznowi pełnowartościowe treningi. We znaki daje się też wiosną brak holenderskiego obrońcy Gigliego Ndefe, sprzedanego zimą do Banika Ostrawa. Też pochopnie.

Sigma uderzyła w końcówce spotkania, wykorzystując brak zdecydowania karwińskich obrońców. Gospodarze, którzy od początku meczu nastawili się na styl gry „byle nie stracić bramki”, stracili gola po głupim błędzie i przytomnym strzale najlepszego piłkarza w zespole Sigmy, hiszpańskiego

6. 2.
piłkarze Karwiny po raz ostatni radowali się z trzech punktów w pierwszoligowym meczu, pokonując u siebie Opawę 3:1

skrzydłowego pomocnika Pablo Gonzáleza. W pomeczowym komentarzu trener Petr Mašlej mówił o „solidnej grze swego zespołu”. Widocznie nie chciał pograć już kompletnie zdołowanych zawodników, którzy po końcowym gwizdku sędziego załamani padli na mura-

wę. Czasami jednak warto nazwać rzeczy po imieniu i nie owijać w bawełnę. Karwiniacy w takim dołku nie byli bowiem od wielu miesięcy.

Dobra mina do złej gry

W kurtuazyjne słowa nauczyli się ubierać swoje myśli również w Ostrawie. Banik Ostrawa przegrał w niedzielę w Uherskim Hradziszczu 1:2, niemniej trener Ondřej Smetana (podobnie jak w Karwinie także trener tymczasowy) przyznał, że okazji podbramkowych jego podopieczni mieli całkiem sporo. Rzeczywistość tymczasem była zgoła odmienna – Banik, który tydzień wcześniej rozbił u sie-

FORTUNA LIGA

MFK KARWINA - SIGMA

OŁOMUNIEC 0:1

Do przerwy: 0:0. Bramka: 83. González. Karwina: Ciupa – Jursa, Eduardo, Jean Mangabeira, Bartošák – Smrž (87. Haša), Herc (87. Šindelář) – Čmelík (69. Leonardo Pereira), Mikuš (77. Qose), Siniavskij (68. Mazáň) – Papadopoulos.

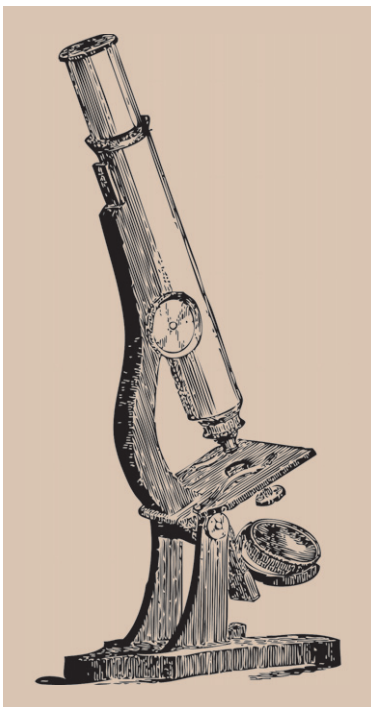
FC SLOVÁCKO - BANIK OSTRAWA

2:1

Do przerwy: 2:0. Bramki: 20. Daniček, 26. Kohút – 54. samob. Šimko. Ostrava: Laštůvka – Juráška, Pokorný, Stronati, Holzer (46. Fleišman) – Fillo (88. Svozil), Tetour, Jánoš, Kuzmanović (46. Zajíc), Ndefe (73. Sor) – O. Šašinka. Lokaty: 1. Slavia Praga 64, 2. Sparta Praga 48, 3. Jablonec 45, ... 7. Ostrava 33, 13. Karwina 26 pkt. W nast. kolejce: Liberec – Ostrava (3 kwietnia, 16.00), Zlin – Karwina (4 kwietnia, 14.00).

bie FK Příbram, wrócił do stylu gry, z którym straszył kibiców pod wodzą Luboša Kozla. Z jednym nominalnym napastnikiem w postaci Ondřeja Šašinki, spacerującą linią pomocy i kiksującymi stoperami goście w Uherskim Hradziszczu od początku byli skazani na porażkę. ▲

RETROSKOP

Dariusz Michalczewski, zwany też „Tygrysem”, znalazł się na zdjęciu numer 49 zamieszczonym w poprzednim wydaniu Retroskopu. „Tygrysa”, którego oprócz świetnej postawy w ringu bokserkim fani polubili też za bezpośredniość i empatię, udało Wam się rozszyfrować bez większych kłopotów. Frapujące życia Dariusza Michalczewskiego idealnie nadawałoby się zresztą na film. Co tu ukrywać. Rocky Balboa trochę się już zestarzał...

W tym numerze pozostajemy na arenie bokserkiej. Z listów, jakie napłynęły do mojej skrzynki pocztowej, wynika bowiem, że boks cieszy się wśród czytelników Głosu niesłabnącą popularnością.

PYTANIE NR 50

Był jednym z najwybitniejszych trenerów w historii boks. Na

pewno najsłynniejszym polskim trenerem, który spopularyzował boks nad Wisłą do rozmiarów sportu na równi z futbolem czy siatkówką.

W młodości sam był świetnym pięściarzem, w dorosłym życiu postanowił jednak poświęcić się pracy trenerskiej. Samodzielnym selekcjonerem polskiej kadry został jeszcze przed wybuchem II wojny światowej, w roku 1936. I funkcję tę pełnił aż do 1968 roku.

Jako trener siedmiokrotnie uczestniczył w igrzyskach olimpijskich (od 1936 do 1968). 14 razy prowadził Polskę w turniejach o mistrzostwo Europy. Ponad 130 razy stał w narożniku w czasie oficjalnych meczów międzypaństwowych. Z powodu ojcowskiego podejścia do swoich wychowanków zyskał przydomek „Papa”. W tym miejscu wolałbym zakończyć krót-

Fot. ARC

ki, ale frapujący życiorys naszego bohatera, bo wskazówek jest tyle, że na pewno z łatwością rozszyfrujecie nazwisko postaci na powyższym zdjęciu.

Na odpowiedzi czekam do najbliższej niedzieli pod adresem e-mailowym: bittmar@glos.live.

Przypominam, że raz na cztery tygodnie do jednego z Was trafi voucher o wartości 500 koron do sieci sklepów Sportissimo. Warto więc uczestniczyć w naszej zabawie regularnie, liczą się bowiem wszystkie wasze poprawne odpowiedzi na przestrzeni całego miesiąca. (jb)

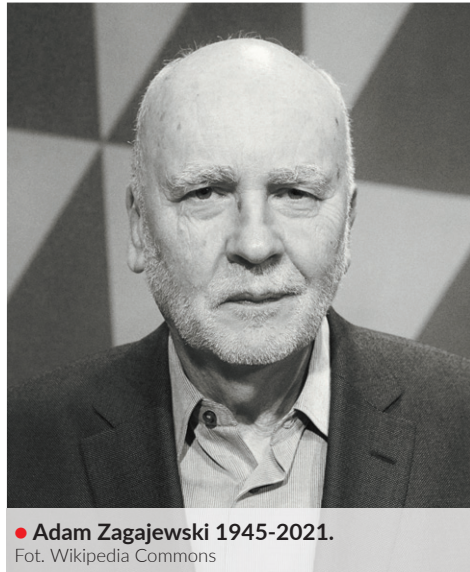
INFORMATOR

Nie żyje Adam Zagajewski

Przedstawiciel pokolenia Nowej Fali, wybitny polski poeta, którego twórczość czytano na całym świecie, eseista, tłumacz i nauczyciel akademicki zmarł w niedzielę wieczorem.

Szymon Brandys

Adam Zagajewski urodził się 21 czerwca 1945 roku we Lwowie. Wywodził się z programu krakowskiej grupy „Te-raz”. Po podpisaniu listu 59 w 1975 został objęty zakazem druku. W 1978 podpisał deklarację założycielską Towarzystwa Kursów Naukowych i był jego wykładowcą. 23 sierpnia 1980 roku dołączył do apelu 64 uczonych, pisarzy i publicystów do władz komunistycznych o podjęcie dialogu ze strajkującymi robotnikami. Od 1981 roku mieszkał w Paryżu, a od 2002 roku na stałe w Krakowie. Od lat wymieniany był wśród faworytów do Nagrody Nobla w dziedzinie literatury. Według informacji przekazanych przez „Gazetę Wyborczą”, poeta zmarł wieczorem 21 marca. Przy-

• Adam Zagajewski 1945-2021.
Fot. Wikipedia Commons

czyny śmierci nie są znane. Śmierć poety potwierdziło również stowarzyszenie PEN Club, a także Wydawnictwo Znak.

W 2013 roku przyznano mu Chińską Nagrodę Literacką Zhongkun, potocznie zwaną chińskim Nobelem. Był też laureatem m.in. Nagrody Neustadt w dziedzinie literatury (2004), Nagrody Heinricha Manna (2015), Griffin Prize (2016) i Nagrody Księżnej Asturii (2017). Był kilkakrotnym finalistą nagrody Nike. Został odznaczony Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” i Orderem Legii Honorowej.

Prowadził gościnnie warsztaty poetyckie w Studium Literacko-Artystycznym na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Wykładał w Committee on Social Thought na Uniwersytecie w Chicago oraz jako

profesor wizytujący na University of Houston.

Adam Zagajewski był gościem Miesiąca Spotkań Autorskich w Brnie w 2011 roku, w 2018 odwiedził Cieszyn i spotkał się z czytelnikami w Kawiarni-Czytelni-Antykwaracie „Kornel i Przyjaciele”. Ja zapamiętałem Wielkiego Poetę ze spotkania w Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej w 2011 roku. Zostanie mi po Nim podpisany właśnie tam tomik esejów „Solidarność i samotność”, wydany po raz pierwszy w 1986 roku, tym samym, w którym rozpoczęła się poezja mojego życia. Życie Zagajewskiego pełne było symboli i tak też się skończyło. Trudno bowiem o bardziej symboliczną datę – 21 marca to Światowy Dzień Poezji.

„Tygodnik Powszechny” na swoim portalu przypomniał opublikowany w 2006 roku na łamach

pisma wiersz Zagajewskiego pt. „Kiedy odchodzi wielki poeta”.

**Naprawdę nie się nie zmienia
w zwyciężnym świetle dziennym
kiedy odchodzi wielki poeta.
(...)
Gdy jednak będziemy się że-
gnali na długo
lub na zawsze z kimś kogo
kochamy,
poczujemy nagle, że brak
nam słów,
i że teraz my sami musimy
mówić,
że już nas nikt nie wygreczy
– ponieważ odszedł wielki
poeta.**

A ja był dodał – wraz z Wielkimi Poetami odchodzi część starego świata. ▲

Grupa ZARYS, czołowy europejski producent i dostawca jednorazowych wyrobów medycznych z ponad 30-letnią tradycją poszukuje do nowo powstałej firmy w Czechach współpracownika na stanowisko:

Specjalista/tka działu sprzedaży

Miejsce pracy: Ostrava-Pustkovec

Będiesz odpowiedzialny za:

- pomoc w bieżącej obsłudze klientów krajowych (kontakt mailowy i telefoniczny),
- realizacja i kontrola przepływu zamówień,
- przygotowanie dokumentacji wysyłkowej,
- współpracę z innymi działami firmy,
- wsparcie przy pozyskiwaniu zamówień sprzedażowych,
- wsparcie działu zamówień publicznych,
- tworzenie raportów, sprawozdań i zestawień,
- obsługa programu sprzedażowego.

Jesteś idealnym kandydatem na to stanowisko, jeśli:

- posiadasz wykształcenie min. średnie, jesteś w trakcie studiów lub szukasz pierwszej poważnej pracy,
- znasz język polski na poziomie umożliwiającym komunikację – dla nas to bardzo ważne!
- jesteś otwarty na innych, a komunikacja jest Twoją mocną stroną,
- pakiet MS Office nie ma przed Tobą tajemnic,
- dobrze odnajdujesz się w pracy zespołowej,
- potrafisz efektywnie zarządzać swoim czasem,
- chcesz się rozwijać w wymagającym i pełnym wyzwania środowisku.

Co będzie Twoim dodatkowym atutem?

- doświadczenie w handlu,
- znajomość dodatkowego języka obcego.

Co możemy Ci zaoferować?

- umowę o pracę i stabilne zatrudnienie,
- możliwość rozwoju zawodowego i podnoszenia kompetencji,
- wsparcie współpracowników z dużym doświadczeniem (dzielenie się wiedzą),
- pracę w młodym zespole z przyjazną kulturą organizacji pracy.

Kontakt: +420 737 954 380, kariera@zarys.cz

Wraz z CV prosimy o przesłanie zgody na przetwarzanie przez Zarys International Group s.r.o., swoich danych osobowych dla potrzeb niezbędnych do realizacji procesu rekrutacji.

GE-184

Znajdź nas na YouTube

Znajdź nas na Facebooku

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ĆT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ĆT2, niedziela od godz. 19.30.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt. godz. 19.05 Ostrava 107,3 MHz i Trzinec 105,3 MHz.

RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

OFERTY

MALOWANIE DACHÓW i płotów, skrobanie, 3 x lakier, 140 kc/m² z farbą. Balicki, tel. 732 383 700.

GE-160

ŻYCZENIA

Dnia 23 marca 2021 obchodzi jubileusz 90 lat

pani MARIA KOŁODZIEJ

zamieszkała w Bystrzycy, pochodząca z Olbrachcic
Z tej okazji dużo zdrowia, szczęścia, wiary i nadziei na dalsze lata życzą synowie Zbigniew i Czesław z żoną oraz wnuki Michał, Jakub, Adam, Agata i prawnuczka Laura.

GE-187

*Szczęście jest ulotne...
Pojawia się, błysnie i gaśnie.
Życzymy, aby zaświeciło dla Ciebie
i pozostało na zawsze.*

Dnia 23 marca 2021 obchodzi siedemdziesiąte urodziny

pani HALINA PŁACHTOWA

z domu Waclawczyk,
z Olbrachcic

Kochana Halinko, zdrowia i pomyślności z całego serca życzą mąż Henio, córki Jola i Ala z mężami, wnuki Adrian, Claudia i Terezka oraz siostra Stasia z rodziną.

GE-195

„Głos” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą

MINISTERSTWO KULTURY

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

„Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów”.

Głos
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZECKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Witold Koźdoń, kozdon@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Foto-reporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

WSPOMNIENIA

W tych dniach obchodziłyby setną rocznicę urodzin

pan ALOJZY KUFA

z Mostów koło Jabłonkowa

Prosimy o chwilę wspomnień. Syn z rodziną.

GŁ-164

*Kto kochał, nie zapomni,
kto znał, niechaj wspomni.*

Dnia 23 marca mija pierwsza rocznica, kiedy nas opuściła nasza Kochana Przyjaciółka

śp. HILDEGARDA ŚLIŻ

długoletnia profesorka Gimnazjum
w Czeskim Cieszynie,
członek PZŚ „Hutnik”

O chwilę wspomnień proszą przyjaciele Maria i Stanisław Śliż.

GŁ-190

NEKROLOGI

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 18 marca 2021 zmarła w wieku niespełna 63 lat nasza Kochana Mama, Teściowa, Babcia, Synowa, Siostra, Szwagierka i Ciocia

śp. HELENA FRÖHLICHOWA

ze Stonawy

Ostatnie Pożegnanie z Drogą Zmarłą odbędzie się w czwartek 25 marca o godz. 15.00 w kościele św. Marii Magdaleny w Stonawie. W smutku pogrążona rodzina.

RK-021

Nie umarłam, bo wiem, że żyję w serach tych, których kochałam.

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 16 marca 2021 zmarła po ciężkiej chorobie w wieku 81 lat nasza Kochana Żona, Mamusia, Babcia, Prababcia, Siostra, Teściowa, Kuzynka, Szwagierka i Ciocia

śp. ANIENKA WRANIK

z domu Chwistek

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w kręgu rodziny we wtorek 23 marca 2021 o godz. 14.00 z sali obrzędów pogrzebowych w Suchej Górnej na miejscowy cmentarz. W smutku pogrążona rodzina.

GŁ-193

Wyrazy serdecznego współczucia z powodu śmierci

śp. inż. WŁADYSŁAWA PASZA

składają całej rodzinie Jego wychowankowie, uczniowie klasy 4P Technikum Maszynowego w Karwinie, rocznik maturalny 1979.

GŁ-196

Naszemu koledze Romkowi Staszкови, Jego synom i rodzinie najszczerze wyrazy współczucia, wsparcia i otuchy w trudnych chwilach, z powodu odejścia Żony

śp. LIBY STASZKOWEJ

składają Maria Przywara z mężem oraz Adam i Michał Przywarowie z rodzinami.

GŁ-197

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 18 marca 2021 zmarł w wieku 87 lat nasz Kochany Tata, Teść, Dziadek, Pradziadek, Brat, Szwagier i Wujek

śp. JAN CIUPA

zamieszkały w Olbrachcicach

Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w środę dnia 24. 3. 2021 o godzinie 15.00 z kościoła katolickiego w Olbrachcicach. Zasmucona rodzina.

GŁ-198

PROGRAM TV

WTOREK 23 MARCA

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Napisala: Morderstwo (s.) 9.45 Pr. rozrywkowy 10.30 List do ciebie 11.30 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Wszystko, co lubię 14.30 Zła krew (s.) 15.50 Napisala: Morderstwo (s.) 16.40 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Doktor Martin (s.) 21.05 Dobry adres (s.) 22.00 Dabing Street (s.) 23.00 Komicy na piątkę 23.55 Kryminolog (s.) 0.55 AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 Cudowna planeta 9.55 Neandertalczyki 10.45 Planeta Ziemia 11.45 Turnov – serce Czeskiego Raju 12.10 Nie poddawaj się plus 12.40 Nie poddawaj się 13.05 Historie współczesnej medycyny 13.25 Hitler: Materialista 14.15 Wojowniczk 15.10 Tajemnice największego lotniska na świecie 16.00 Królestwo natury 16.25 Dzikie Meksyk 17.20 Wspaniałe amerykańskie miasta 18.15 Czeskie cuda 18.45 Wieczorynka 19.00 Na hulajnodze 19.15 Magazyn religijny 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Wodór kontra Hindenburg 20.55 Hiszpanka 21.55 Lud Hitlera 22.45 Grantchester (s.) 23.30 McMa-fia (s.) 0.30 Coś więcej.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 9.05 Ulica (s.) 10.00 Spece (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.45 Mały Sheldon (s.) 13.05 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.15 Castle (s.) 15.10 Dr House (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.35 Co o tym sądzą Czesi 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Anatomia życia (s.) 21.20 Misja nowy dom 22.35 Weekend 23.30 Dr House (s.) 1.10 Castle (s.).

PRIMA

6.15 Gormiti (s. anim.) 7.00 Nowy dzień 9.10 M.A.S.H. (s.) 10.25 Lotta i jej przeznaczenie (film) 12.25 Strażnik Teksasu (s.) 13.25 Policja Hamburg (s.) 15.25 Agenci NCIS (s.) 16.25 Policja w akcji 17.25 Wiadomości kryminalne 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości 19.55 Showtime 20.15 Slunečná (s.) 21.35 7 przypadków Honzy Dědka 22.50 Złote ręce 23.25 Policja w akcji 0.25 Agenci NCIS (s.).

ŚRODA 24 MARCA

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Napisala: Morderstwo (s.) 9.50 Wszystko-party 10.35 Doktor Martin (s.) 11.30 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Pr. rozrywkowy 15.00 Gniazdo (s.) 15.55 Napisala: Morderstwo (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) 20.50 Hercule Poirot (s.) 22.30 Losy gwiazd 23.30 Sprawy detektyw Murdocha (s.) 0.15 AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 Piękno i ryzyka

skandynawskiej zimy 10.00 Dzikie Meksyk 10.55 Lud Hitlera 11.45 Kubańska sztuka życia 12.10 Nasza wieś 12.35 Folklorika 13.05 Magazyn chrześcijański 13.30 Tysiące smaków ulicy 14.20 Przez ucho igielne 14.50 Tajemnice ludzkiego ciała 15.40 Telewizyjny klub niesłyszących 16.10 Wielka wojna 17.05 Papież – najpotężniejszy człowiek na planecie 17.50 Hiszpanka 18.45 Wieczorynka 18.55 Babel 19.25 Kawalek drewna 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Z kucharzem dookoła świata 21.00 Podróż po indonezyjskiej Manokwari 21.30 Królowa matka – portret 22.20 Lotnicze katastrofy 23.05 Lowca (s.) 0.05 Alkohol – magiczny napój.

w różnym ogrodzie (s.) 14.15 Castle (s.) 15.05 Dr House (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.35 Co o tym sądzą Czesi 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Zamienimy się żonami 21.40 Małe miłości 22.40 Zabójcza broń (s.) 23.30 Dr House (s.) 1.10 Castle (s.).

PRIMA

6.25 Gormiti (s. anim.) 7.00 Nowy dzień 9.10 M.A.S.H. (s.) 10.25 Lotta i spełnione marzenia (film) 12.25 Strażnik Teksasu (s.) 13.25 Policja Hamburg (s.) 15.25 Agenci NCIS (s.) 16.25 Policja w akcji 17.25 Wiadomości kryminalne 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości 19.55 Showtime 20.15 Pielęgniarki (s.) 21.35 Show Jana Krausa 22.50 Głina (s.) 0.00 Policja w akcji 0.55 Agenci NCIS (s.).

CZWARTEK 25 MARCA

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Napisala: Morderstwo (s.) 9.45 Śladami gwiazd 10.20 Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) 11.00 Wszystko, co lubię 11.30 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Nie wahaj się i kręć 15.05 Zawodowcy (s.) 16.00 Napisala: Morderstwo (s.) 16.45 Wszystko, co lubię 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Doktor Martin (s.) 21.00 Gejzer 21.30 Pr. dyskusyjny 22.30 Na tropie 22.55 Miejsce zbrodni – Berlin (s.) 0.25 AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowne przedszkole 9.00 Zamarznęta planeta 9.50 Wspaniałe amerykańskie miasta 10.45 Papież – najpotężniejszy człowiek na świecie 11.25 Z kucharzem dookoła świata 12.25 Apokalipsa: II wojna światowa 13.15 Zwierzęta w walce 14.10 Duże maszyny 14.55 Wodór kontra Hindenburg 15.40 Europa dziś 16.10 Design 16.40 Tysiące smaków ulicy 17.30 Królowa matka – portret 18.15 Podróż po indonezyjskiej Manokwari 18.45 Wieczorynka 19.00 Przygody nauki i techniki 19.25 Czeskie wsie 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Kamera w podróży 21.00 Czeskie cuda 21.30 Zakazany bóg 22.00 Tajemnice (film) 23.35 Queer 0.00 Ofiara (s.).

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 9.00 Ulica (s.) 10.00 Małe miłości 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.40 Mały Sheldon (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.10 Castle (s.) 15.05 Dr House (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.35 Co o tym sądzą Czesi 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.40 Gwiazdne życie 22.10 Zabójcza broń (s.) 23.05 Dr House (s.) 0.45 Castle (s.).

PRIMA

6.25 Gormiti (s. anim.) 7.00 Nowy dzień 9.10 M.A.S.H. (s.) 10.25 Lato w Pradze (film) 12.25 Strażnik Teksasu (s.) 13.25 Policja Hamburg (s.) 15.25 Agenci NCIS (s.) 16.25 Policja w akcji 17.25 Wiadomości kryminalne 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, prognoza pogody 19.55 Showtime 20.15 Slunečná (s.) 21.35 Wydział kryminalny (s.) 22.55 Tak jest, szefie! 0.05 Policja w akcji.

POLECAMY

• Planeta Ziemia
Wtorek 23 marca,
godz. 10.45
TVC 2

• Tajemnice ludzkiego ciała
Środa 24 marca,
godz. 14.50
TVC 2

• Papież – najpotężniejszy człowiek na świecie
Czwartek 25 marca,
godz. 10.45
TVC 2

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 9.00 Ulica (s.) 9.55 Anatomia życia (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości, sport, pogoda 12.40 Mały Sheldon (s.) 13.00 Przychodnia

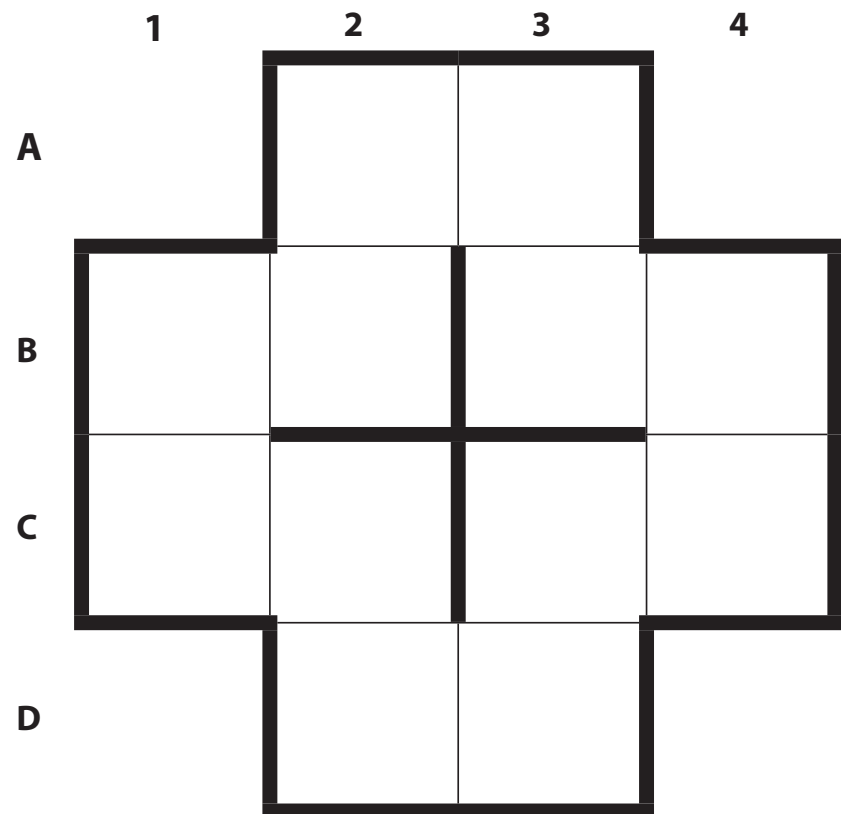

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

KRZYŻÓWKA SYLABOWA

POZIOMO: A. ...Śląska z kopalnią „Halemba” lub kopalina wydobywana do przetworzenia **B.** anglosaska jednostka objętości (ok. 4l) – bardzo długa, pnąca się roślina tropikalna **C.** forma, krój – gorąca masa wulkaniczna **D.** cyfrowe oznaczenie dnia.

PIONOWO: 1. faux pas, lapsus, nietakt **2.** coś zwiniętego w kształcie walca – badanie opinii publicznej lub bezzałogowy statek kosmiczny **3.** ceniona ozdobna roślina doniczkowa i ogrodowa lub czarna ryba z

rodziny muławkowatych – liczba mnoga od rok **4.** część kościoła między prezbiterium a kruchtą, przeznaczona dla wiernych.

Wyrazy trudne lub mniej znane: DALIA, NAWA

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Poziomo i pionowo jednakowo:

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

1. chęć, ochota, pragnienie, apetyt
2. wymienny element sprzętu
3. aparat służący do nagrywania i odtwarzania dźwięków
4. dojrzewa w nim ziarno pszenicy

Wyrazy trudne lub mniej znane: MODUŁ

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Poziomo i pionowo jednakowo:

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

1. bliźniak dla bliźniaka
2. dawne narzędzie oracza
3. góry w Azji Środkowej na terytorium Rosji, Chin i Mongolii, z Biełuchą
4. Juan Carlos, piłkarz kolumbijski lub syberyjska, włóknodajna bylina

Wyrazy trudne lub mniej znane: TOJA

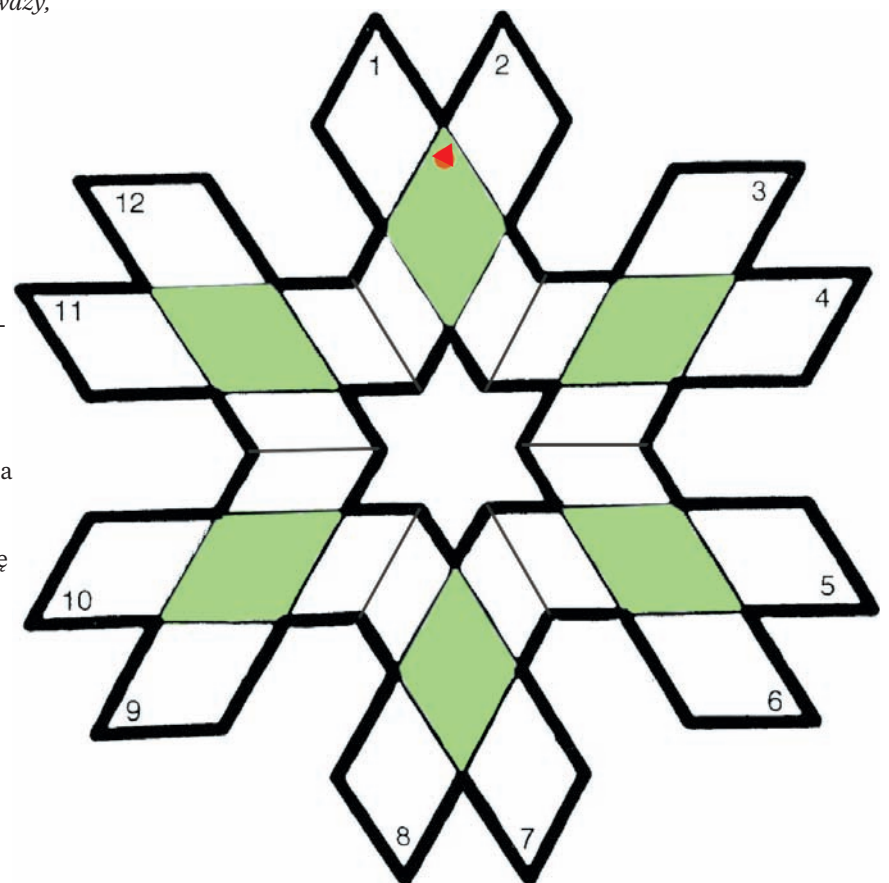
LOGOGRYF ŁAMANY

Rozwiązaniem dodatkowym jest dokończenie fraszki Jana Sztudyngera:

„Na wadze męskich spojrzeń waży,
W czym jej do...”

1.-4. bolą przy artretyzmie
3.-6. frezja, róża lub storczyk
5.-8. imię Kasparowa, słynnego szachisty
7.-10. Tadeusz... (zm. 1970), pisarz (powieści „Urząd”, „Spizowa brama”)
9.-12. wygląd lub sposób bycia charakterystyczny dla jakiegoś środowiska
11.-2. materiał na tylną ścianę szafy

Wyrazy trudne lub mniej znane: BREZA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Rozwiązania prosimy przysłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 2 kwietnia 2021 r. Nagrodę z 9 marca otrzymuje **Adam Bojko z Olbrachcic**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie minikwadratu magicznego I z 9 marca: 1. KLUB 2. LAHTI 3. UTARG 4. BIGA
Rozwiązanie minikwadratu magicznego II z 9 marca: 1. FONT 2. OBCAS 3. NANDU 4. TSUI
Rozwiązanie logogryfu z 9 marca: AUGUSTÓW
Rozwiązanie logogryfu łamanego z 9 marca: STRATA